

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CX П'ЯТНИЦЯ, 19 ВЕРЕСНЯ 2003 РОКУ ЧИСЛО 38 VOL. CX FRIDAY, SEPTEMBER 19, 2003 No. 38

Нова примара „єдности"

Декілька останніх місяців в Україні точаться гострі дискусії з приводу наміру Президента Леоніда Кучми втягнути країну у так званий Єдиний економічний простір, де її з розкритими обіймами чекають Росія, Білорусь і Казахстан. Москва пропагує цей проєкт як нібито об'єктивний процес відновлення економічних зв'язків, відверто передбачаючи навіть об'єднання валют. Те, що приймають зросійщені Білорусь і Казахстан, для України означає втрату державного суверенітету, а з ним – втрату надії на культурне і духовне відродження народу. Ось чому не тільки в суспільстві, в партійно-політичних середовищах, але й у самому українському уряді багато осіб виступають проти приєднання України до ЄЕП. Характерно, що навіть Анатолій Зленко в останні дні перебування на посаді міністра закордонних справ в інтерв'ю для київської газети „День" остеріг, що Єдиний економічний простір є дуже небезпечний для України, оскільки Москва плянує перетворити його в наддержавний орган, який відразу стане над національними інтересами України. У вівторок, 16 вересня, відбулося обговорення цього суперечливого питання у Верховній Раді. 278 депутатів висловилися за підписання угоди про створення ЄЕП. Категорично проти були члени фракцій „Наша Україна" і „БЮТ", сильні застереження щодо ЄЕП мали депутати багатьох інших фракцій. Наступного дня, 17 вересня, вже 291 депутат виявився „за", і це тяжко зрозуміти, бо ж минулого тижня більшість депутатів висловлювалася проти ЄЕП. Коли це число „Свободи" піде до друкарні, Верховна Рада 18 вересня прийме остаточне рішення щодо приєднання чи неприєднання України до ЄЕП.

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Як і слід було чекати, до Єдиного економічного простору тяжіють передусім ті політичні сили, ідеологія яких густо замішана на „слов'янському братерстві", тобто на ідеї російсько-українсько-білоруської союзної держави. Це Соціял-демократична партія України (об'єднана), Комуністична партія України, партія „Реґіони України", Партія промисловців і підприємців та „Трудова Україна", Аграрна партія України.

Обґрунтовуючи потребу підписання угоди про створення ЄЕП, голова фракції соціял-демократів (об'єднаних) Леонід Кравчук вдався до тих же „теоретичних" доказів, які він подавав у грудні 1991 року, втягнувши вже незалежну Україну, поза волею народу, у Співдружність Незалежних Держав, членство в якій (спочатку ніби тільки асоційоване, а тепер – повне, інакше головою Ради СНД не міг би стати Президент України Леонід Кучма), мало принести Українській державі великі економічні переваги, а принесло лише великі клопоти, пов'язані з постійним тиском Моксви на Київ. Тепер знову Л. Кравчук впевняє, що ЄЕП буде корисним для України, „треба тільки навчитися його використовувати". Але за 12 років незалежности України це вже не один раз було: поки українці тільки вчаться „використовувати" якісь можливості всередині СНД, то Москва, вже давно навчена, успішно використовує їх.

(Закінчення на стор. 3)

У Верховній Раді 16 вересня: є над чим задуматися... Фото: УНІАН

Україна у Криниці: аспект майбутньої европейської політики на Економічному форумі у Польщі

Богдан Осадчук
(Спеціяльно для „Свободи")

КРИНИЦЯ, Польща. – У дорогій для лемків Криниці, тепер польському гірському курорті, відбувся з черги XIII Економічний форум. Він вже здобув собі високу міжнародну репутацію – як місце дискусій, обміну думками і політично-економічних аналіз. На ньому нав'язують контакти не лише підприємці, фінансисти, але також політичні діячі. Віднедавна криницькі зустрічі почали називати „польським Давосом" – на зразок міжнародних дискусій на швайцарському курорті. Чому курорти? Не йдеться, як колись сказав один дотепний колеґа, про спробу оздоровлення хворої економіки і політики, а про використання вигідних готельових і конференційних умов. І ще одне. У великих містах надто багато всяких розваг, що відриває учасників від зосередженої праці.

Головною прикметою цьогорічного форуму були справи майбутнього розвитку стосунків, за умов вступу низки посткомуністичних країн до Европейського союзу. Річ, особливо для України, надзвичайно важлива. Саме тому до Криниці прибуло багато так гостей з-за Бугу і Сяну, переважно з Києва, але серед підприємців було немало представників промисловости зі східніх областей України.

Не приїхав Президент Леонід Кучма, хоч мав би тут бути. Але чомусь волів поміняти орієнтири і замість на захід – подався на північ, до „білокамінної". Поляки це прийняли без коментарів, але скептицизм був помітний, а польські журналісти кепкували: „До кучми потрібний кожух, а у нас ходять в европейських пальтах". Так чи інакше, неприїзд Л. Кучми охолодив ще більше й без того вже не надто теплі стосунки з провідником української держави. Зате українська опозиція прибула гурмою, з Віктором Ющенком на чолі.

Завдяки тому одного дня відбулась внутрішня українська дискусія про ситуацію і можливі шляхи розвитку. Подібних дискусій у такій відкритій формі, мабуть, не буває у Києві. Серед міжнародних і польських оглядачів залишилося з тих українських дискусій в Криниці враження, що українська опозиція нічого не навчилася зі своєї „піррової перемоги", а фактично поразки, і далі перебуває в полоні неясних уяв і сподівань. Для чужинців всі ті українські розповіді незрозумілі. Переважно вважають, що Україна застигла у політичній летаргії, залишаючися надалі без радикальних реформ.

Набагато змістовніше проходили розмови про економічні проблеми. Українські промисловці і банкіри скоріше знайшли спільну мову зі своїми західніми партнерами, ніж громадські провідники. У тій площині діється багато, незважаючи на те, що структури обидвох економічних організмів все ще дуже різні. Ростуть польські інвестиції, і українські промисловці готові спрямувати свій капітал до Польщі. Багатьох учасників форуму цікавили енергетичні проблеми, зокрема питання нафтопроводу Одеса-Броди. Українські посадовці і польський посол у Києві Зєлковський запевнили, що нафта потече вже восени і спочатку буде довозитися до Польщі цистернами.

Але з політичного погляду, зокрема в аспекті українських національних інтересів, найважливішими були дебати про майбутню східню політику Европейського союзу, конкретно Польщі. На ту тему оприлюднили досить виразні заяви президент Польщі Алєксандер Кваснєвський, прем'єр Лєшек Міллер, колишній керівник уряду, а тепер представник Варшави в европейських централях Юзеф Олекси, а також віце-міністер закордонних справ Адам Ротфальд, який походить з Перемишлян біля Львова.

Для А. Кваснєвського – а він це повторював у Криниці при кожній нагоді – одним з головних завдань після вступу Польщі до Евросоюзу є дбати про те, щоб двері до Ев-

(Закінчення на стор. 4)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

У третю річницю зникнення Г. Ґонґадзе

КИЇВ. – 16 вересня відбулося віче-реквієм з нагоди третіх роковин зникнення українського журналіста Георгія Ґонґадзе. Віче організували Спілка журналістів України та Київська незалежна медія – профспілка. Журналісти – учасники акції ухвалили звернення до Верховної Ради України. Голова Київської медія-профспілки Олег Гузь сказав: „Ми закликаємо ВР внести в порядок денний 4-ої сесії 4-го скликання звіт Генерального прокурора Святослава Піскуна про хід розслідування загибелі Г. Ґонґадзе, Ігоря Александрова, злочинів щодо інших журналістів. Сьогодні ім'я Георгія Ґонґадзе та усі події, які розгорталися навколо його зникнення, символізують сучасне становище ЗМІ в Україні та ставлення владних структур у цій сфері". Г. Ґонґадзе зник 16 вересня 2000 року, донецький журналіст Ігор Александров помер у липні 2001 року внаслідок сильного побиття. Досі Генеральна прокуратура України остаточно не оголосила результатів розслідування цих справ. Увечорі на столичному Майдані Незалежності опозиційні політичні сили провели своє віче пам'яті журналістів, які загинули за часів незалежности України. Віче-реквієм того ж дня відбулося також у Львові. Крім того, на узліссі Таращанського лісу встановлено хрест в пам'ять журналіста Георгія Ґонґадзе. „Це місце, куди люди можуть прийти й віддати шану Георгієві Ґонґадзе", – зазначив народний депутат Юрій Луценко під час церемонії відкриття пам'ятного знаку. На церемонії були присутні провідники СПУ Олександр Мороз та „Нашої України" Віктор Ющенко, член фракції БЮТ Григорій Омельченко. Після відкриття пам'ятника відбулося коротке Богослужіння.

В. Ющенко зберігає найвищу довіру серед населення

КИЇВ. – Натепер провідник „Нашої України" Віктор Ющенко має найвище довір'я населення серед провідних українських політиків. Отже, якби президентські вибори відбувалися наступного тижня, він мав би можливість отримати найбільшу кількість голосів виборців – 24 відсотки. Ці висліди всеукраїнського опитування, проведеного 2-9 вересня „Українським демократичним колом" на замовлення Інституту політики, представив 15 вересня директор Інституту політики, народний депутат України Микола Томенко. Згідно з даними соціяльного опитування, досить велику кількість голосів отримали б також Петро Симоненко (13 відсотків), Віктор Янукович (10 відсотків), Олександер Мороз (6 відсотків), Юлія Тимошенко (5 відсотків). Найнижчий індекс довіри за відповідями опитаних має теперішній Президент України Леонід Кучма.

Л. Кучма заявляє, що з політики не піде

КИЇВ. –„Після закінчення президентського терміну я з політики не піду", – заявив Президент України Леонід Кучма 11 вересня. „В Конституції записано, що Президент завжди залишається Президентом, хоч і з префіксом „екс", – зазначив Л. Кучма. За його словами, він себе почуває „абсолютно вільною і відповідальною перед Україною людиною", тому його не турбує відсутність в Україні закону про те, що за колишнім президентом залишається імунітет проти судового переслідування. Коментуючи дискусії навколо політичної реформи в Україні, Л.Кучма сказав, що на перехідному етапі всетаки потрібно сильне президентське правління. На його думку, дуже погано, що з самого початку не з'явилася Конституція, яка б закладала нормальні механізми діяльности і відповідальности державної влади. За словами Президента, усі ці роки він працював в умовах жорсткого протистояння з боку Верховної Ради, а інколи навіть з боку уряду. „В Росії, як відомо, цю проблему вирішили розстрілом Білого дому, тому що двох центрів влади не може бути", – сказав Л. Кучма. Він вважає, що якщо уряд не може працювати без політичної підтримки, „хай буде чисто президентська республіка".

Відкрито пам'ятник українським козакам у Відні

ВІДЕНЬ, Австрія. – 15 вересня голова Львівської обласної ради Михайло Сендак взяв участь у відкритті пам'ятника українським козакам, які визволили Відень у 1683 році від турецької облоги. Під час офіційної візити до Австрії голова Обласної ради зустрівся з міністром закордонних справ Австрії. Під час зустрічі обговорювалося питання збільшення австрійських інвестицій у Львівщину. В рамках візити відбулися також зустрічі з посадником Відня, членом уряду Відня у справах культури, губернатором району Відня, де було встановлено пам'ятник та послом України в Австрії Володимиром Огризком. Офіційна візита голови обласної ради М.Сендака до Австрії тривала до 17 вересня.

На Прикарпатті відкрите нове ґазове родовище

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – Нове ґазове родовище знайшли на Івано-Франківщині на Старобогородчанській площині, в одному з найдавніших нафтоґазоносних районів Прикарпаття. Приплив ґазу отримано з глибини тисячу метрів. Знахідка геологів має велике значення для реґіону, адже нове родовище розташоване неподалік від обласного центру та поруч з наявною мережею ґазопроводів. Тепер необхідно знайти кошти для буріння ще двох свердловин та технічного облаштування родовища.

Ювілейний форум видавців у Львові

ЛЬВІВ. – Найвищу нагороду 10-го Форуму видавців, що розпочався 11 вересня і тривав до 14 вересня , де свою працю представляли 97 видавництв, отримала книга Юрія Шевельова „Історична фонологія української мови" видавництва „Акта". Про це оголошено 11 вересня на урочистому відкритті Форуму видавців у Львівському національному театрі опери та балету ім.Соломії Крушельницької. Серед найкращих книг, представлених на форумі, визнано книгу Ілька Лемка „Львів понад усе", та „Короткий словник української жаргонної лексики" Лесі Ставицької. Переможцями в окремих номінаціях стали: видавництво „Літопис" – в номінації наукова та фахова література за книгу „Український футуризм" О.Ільницького, івано-франківське видавництво „Лілея-ЛВ" – за книгу „Мислителі німецького романтизму" в номінації „Кращий переклад на українську мову", у номінації „Кращий підручник" – „Історія Франції", яка вийшла у видавництві Львівського національного університету ім.Івана Франка. До складу журі входили письменник Василь Габор, директор Польського інституту в Києві Пйотр Козакевич, перекладач з української на російську Ігор Сід (Москва), ректор Українського католицького університету Борис Ґудзяк, народні депутати Лесь Танюк і Тарас Чорновіл, а головою журі був лавреат премії імени Тараса Шевченка Василь Герасим'юк.

Ґ. Вергойґен побував в Україні

КИЇВ. – 12 вересня завершилася дводенна візита до України комісара Еврокомісії Ґінтера Вергойґена. Підсумовуючи зустрічі з українським керівництвом. За його словами, Европейська комісія працюватиме разом з українською стороною над розробленням Пляну дій майбутнього співробітництва між Україною та ЕС. Цей документ має бути готовим наступної весни. Плян складатиметься з низки акцій та проєктів, мета яких – наблизити Україну до структур Европейського Союзу. На думку Ґ. Вергойґена, створення митного союзу між Україною, Росією, Білоруссю і Казахстаном у межах Єдиного економічного простору ускладнить торгівлю з ЕС і створить перешкоди на шляху приєднання України до Світової організації торгівлі.

Реставрують архітектурні пам'ятки Львова

ЛЬВІВ. – 16 вересня почали реставрувати скульптурну групу „Діяна", що на площі Ринок. Реставратори доліплюють четверту лапу кам'яному псові. Кошти на лапу зібрали під час спеціяльної акції львівські журналісти. У такий спосіб вони хотіли привернути увагу влади та громадськости до критичного стану архітектури у центральній історичній частині Львова. Львівські журналісти у день свого професійного свята вийшли на площу Ринок з гаслом „Дайте на лапу" і зібрали за годину майже півтори тисячі гривень. Довідавшись про журналістську ініціятиву, 11тисяч гривень перечислив уродженець Львова канадець Роман Хомицький.

Ветерани протестували перед будинком уряду

КИЇВ. – 11 вересня представники Всеукраїнської громадської організації Союз „Чорнобиль України", Організації ветеранів України і Комуністичної партії України протестували Кабінет міністрів. Учасники акції (кілька тисяч осіб) висловили протест проти намірів уряду зменшити на 25 відсотків фінансування чорнобильських програм у державному бюджеті 2004 року, скасувати комунальні, транспортні, лікувальні, санаторні та інші пільги і компенсації, передбачені законами України. Протестуючі також вимагали звільнити від податку на додану вартість малозабезпечених громадян і ветеранів усіх категорій, а також встановити розмір пенсій всіх громадян на рівні пенсій державних службовців. Протестуючі вимагали від прем'єра Віктора Януковича визнати помилковою стратегію на заміну пільг адресною допомогою. Лунали гасла до відставки Президента і уряду. На кінець вересня учасники запланували посилити виступи лівих на захист соціяльних прав.

Реконструкція Труханового острова

КИЇВ. – Повна реконструкція Труханового острова в Києві (загальна площа 507 га) триватиме 3-3.4 року і коштуватиме майже 1 млрд. грн. 5 вересня про це повідомив Київський міський голова Олександр Омельченко. Він висловив переконання, що це буде „найгарніший природний об'єкт, побудований в Україні у повоєнні роки. Головний архітектор проєкту – Анатолій Холоша розповів, що 700 млн. грн. із 998 млн. грн. підуть на об'єкти, які будуватимуться планомірно, близько 140 млн. грн. передбачено на потреби інженерії (йдеться зокрема про берегові кріплення, вертикальне плянування), близько 100 млн. грн. передбачається витратити на розвиток транспортної інфраструктури та ще близько 50 млн. грн. має піти на обслуговування та озеленення острова та розширення його унікальних краєвидів.

В Криму буде українська гімназія

СИМФЕРОПОЛЬ. – Верховна Рада Криму 27 серпня ухвалила рішення про продаж одного з найбільших і найкомфортабельніших санаторіїв „Ай-Даніль", який є кримською власністю. Отримані кошти парламент автономії розпорядився спрямувати на будівництво приміщення єдиної в Криму української гімназії. Покупцем престижного кримського санаторію, що належав Верховній Раді Криму, стало одне з найбільших металургійних підприємств світу – Маріюпольський металургійний комбінат імени Ілліча, який має сплатити до бюджету автономії не менше, ніж 27. 5 мільйона гривень. Саме в таку суму оцінюється вартість проєкту будівництва української гімназії в Симферополі. Як заявив на сесії кримського парламенту прем'єр-міністер автономії Сергій Куницин, це дуже вчасне рішення, бо Крим міг втратити санаторій „Ай-Даніль" абсолютно безкоштовно, оскільки на нього вже претендують представники чотурьох українських політико-економічних груп.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Нова примара...

(Закінчення зі стор. 1)

Агітуючи за входження України в ЄЕП, керівники декількох фракцій („Реґіонів Ураїни" – Раїса Богатирьова, Партії промисловців і підприємців – Григорій Дашутін, Аграрної партії – Катерина Ващук, депутатської групи „Европейський вибір" – Володимир Пєхота) мають надію, що участь України в ЄЕП оздоровить українську економіку, і вже тоді можна буде сміливо стукати в двері Европейського союзу.

Депутати Микола Гапочка (група „Народний вибір"), Богдан Губський (група „Народовладдя"), Борис Райков (група „Демократичні ініціятиви") підкреслювали у своїх виступах, що угода про створення Єдиного економічного простору має відповідати міжнародним правовим нормам, Конституції України та її евроінтеґраційному курсові. Колишній прем'єр-міністер, а тепер голова Народно-демократичної партії Валерій Пустовойтенко вважає, що приєднання України до ЄЕП на визначених у проєкті засадах може потягнути за собою повну втрату незалежности України, тому треба відкласти підписання будь-яких угод в межах СНД, поки не буде випрацьовано і ухвалено програму поетапної інтеграції України в Европейський союз.

Юлія Тимошенко і представник фракції соціялістів Станіслав Ніколаєнко висловили певність, що проєкт угоди про ЄЕП в його теперішньому вигляді дасть переваги Росії і її економіці, тому Верховна Рада взагалі не повинна розглядати цей документ. Якщо уряд чи Президент хочуть підписувати, то нехай роблять це на свою відповідальність.

На думку провідника фракції „Наша Україна" Віктора Ющенка, хоч Росія була і залишається стратегічним економічним партнером України і про взаємини з нею треба дбати, мова може йти про узгоджену, а не про „єдину" політику. Для „Нашої України" нема ніяких сумнівів у тому, що угода про ЄЕП порушує норми Конституції України, веде до втрати державного суверенітету і унеможливлює інтеґрування в европейські структури. В. Ющенко назвав можливе підписання угоди про ЄЕП „зрадою національних інтересів України".

Голова Народного Руху і керівник парляментського комітету з питань европейської інтеґрації Борис Тарасюк заявив, що НР заініціює імпічмент Президента і відставку тих урядовців, котрі підтримують підписання угоди про ЄЕП.

Серед членів Кабінету міністрів застереження щодо приєднання України до ЄЕП висловили перший віце-прем'єр-міністер Микола Азаров, міністер економіки Валерій Хорошковський і міністер закордонних справ Костянтин Грищенко. Їхня позиція полягає в тому, що всі міждержавні угоди повинні бути абсолютно рівноправними і безпечними для державної незалежности України.

Саме реаґуючи на виступи трьох вище названих міністрів, керівник комуністів Петро Симоненко дозволив собі, в лівацькій традиції, говорити „від імені народу" і навіть запропонував провести всеукраїнський референдум: мовляв щонайменше 78 відсотків громадян підтримають входження України в ЄЕП. П. Симоненко порадив Президентові звільнити міністрів, які виступають проти вступу України в ЄЕП.

У випадку підписання угоди щодо ЄЕП, вона вимагатиме ратифікування Верховною Радою. Для цього буде досить 226 депутатських голосів. Не випадково днем голосування обрано четвер, 18 вересня, – це день зустрічі президентів Росії, України, Казахстану і Білорусі в Ялті, день підписання угоди про ЄЕП.

Петро Часто

Дванадцята річниця в Ню Йорку

НЮ-ЙОРК. – Кілька сотень гостей з дипломатичного, бізнесового і громадського кіл Ню-Йорку прийшли на прийняття 4 вересня влаштоване Постійним Представництвом України при ООН і Генеральним консулятом України в Ню-Йорку для відзначення 12-ої річниці Незалежности України. Гостей вітали в приміщенні Української місії (зліва) Генеральний консул України в Ню-Йорку Сергій Погорельцев і Світлана Погорельцева, Алла Кучинська і Постійний представник України при ООН Посол Валерій Кучинський. Внизу на світлині (зліва) учасники VII з'їзду СКУ: переобраний президент СКУ Аскольд Лозинський і Слава Рубель, голова Головної Пластової Булави. Поруч – Євген Стахів, член проводу УАКради.

І. Я.

ТОЧКА ЗОРУ

„Краще зовсім не мати президента, ніж мати його без гідности"

Євген Сверстюк

У передвиборних дискусіях в Україні закономірно виринають питання про виборчу систему, міру її відповідности міжнародним нормам, а також про рівень політичної свідомости виборців у молодій, демократично не розвинутій Українській державі. У зв'язку з цим, що можна чекати від наступного президента України, які риси правління він успадкує від Президента Л. Кучми, а які відійдуть в історію? Приблизно так зформулювала своє запитання кореспондент Радіо „Свобода" Людмила Литовченко у розмові з колишнім політичним в'язнем, відомим письменником і релігійним філософом Євгеном Сверстюком. Ось що він відповів:

– Згадаймо, що світ про Україну знає мало. Нас представляли як частину Росії. Отже, світ нині судить про Україну за її президентом. Він представляє честь і гідність народу. Що президент – вчорашній комуніст, то не диво. Але коли він вмить розбагатів і оточив себе олігархами, в народі це називають самі знаєте як.

Самоповага особиста і національна - основа гідности. Яка ж тут самоповага, коли президент пустив по світу мільйони людей з торбами? І яка незалежність, коли зникає рідна мова, пісня, культура?

„Можу поділитися, - мав би він щиро сказати своєму наступникові, - власним досвідом з наступним президентом щодо мови. Та мало вивчити українську мову. Треба ще й навчитися нею гідно розмовляти. В сто разів легше навчитися пристойно розмовляти без мату і без „бля-бля", ніж потім перед усім світом виправдовуватися.І ще - ніколи не ляпай язиком перед чужими, що попало, бо нема ґарантії, що в Тюмені, коли ти скажеш перед земляками: „Ми народ с прідур'ю", нема ґарантії, що тобі не скажуть: „Сам ти с прідур'ю". Або коли ти скажеш про українських жінок в Італії, що це люди легкої поведінки, то де ґарантія, що не відкажуть тобі: „Сам ти легкої поведінки"?

І ще. Президент не повинен ображатися на свій народ за те, що не покрив гріхів свого провідника. Коли ти вже йдеш в президенти, то вже йди без няньки, яка тебе і вмиє, і сором приховає. Погляньте хоча б на того Шродера. Який ґалас зчинили за приховування сивини! Або що витерпів Клінтон за ту Моніку? У нас таких дрібниць не помічають.

Кажуть, президент не захищає українців в Україні і не захищає їх в країнах вигнання. То хай наступний президент України над цим задумається, бо національні інтереси, національна повага, національна гідність - це підстава, щоб тебе поважали. За саме „бля-бля" поважати не будуть.

Не думайте, що так легко бути президентом України. Авторитет України в світі упав за останні роки до найнижчої позначки. Народ зневірився у владі і став говорити: "Та то ж самі кримінальники". Неправда! Ну, не самі уголовники, але гідности всім бракує. Але наступний президент повинен зрозуміти, що дорога беззаконня і розкрадання закінчилася. Перед ним нема вибору, окрім дороги гідної, тобто, підтримка свого народу, орієнтація на людину працьовиту і чесну, вибір вічних вартостей. Тяжка шапка Мономахова, але сам вибрав - неси.

Отаку сповідальну промову про гідність, на мій погляд, мав би виголосити, якби мав мудрих радників, Президент Леонід Кучма. І народ почув би її і зрозумів би, бо український народ втомився не так від злиднів, як від сорому і не так від того, що його не шанують, як від того, що себе не шанують і не заслуговують довіри ні вдома, ні за кордонами.

Вже коли президент так оскандалився на „ґарантуванні" закону, то, здавалося б, десятою дорогою повинен обминати слово „конституція". А він, позичивши у Сірка очей, пропонує конституційну реформу.

Тяжка то справа говорити про гідність, коли її нема. Гідність мовчить, але її всі бачать і поважають. Вона не знижується до самовиправдовування і крутійства. Отже, краще зовсім не мати президента, аніж мати президента без гідности.

АМЕРИКА І СВІТ

США величаво відзначили другу річницю нападів 11 вересня

ВАШІНҐТОН. – У США 11 вересня відзначено другу річницю подій 11 вересня, коли внаслідок терористичних актів у Ню-Йорку, Вашінґтоні та в аварії літака на полях Пенсильванії, котрий прямував до столиці країни, загинули близько 3,000 тисяч осіб. У Ню-Йорку на місці, де стояли дві вежі Світового торговельного центру, 11 вересня відбулася жалобна церемонія, з відчитанням імен загиблих їхніми та іншими дітьми міста, на якій були присутні рідні жертв та офіційні особи. Президент Джордж Буш очолив у Вашінґтоні заходи, присвячені другій річниці нападів 11 вересня. У Пенсильванії біля містечка Шенксвіл, на місці аварії літака, покладено квіти, а в місцевих церквах відбулися поминальні Богослуження. На відзначення сумної дати 11 вересня Посольство США в Україні організувало меморіяльний концерт, який відбувся увечері 11 вересня в католицькому соборі Св. Миколая у Києві. На концерті, організованому спільно з Національною спілкою композиторів України, звучала музика видатних українських композиторів.

К. Павел відвідав Ірак

БАГДАД, Ірак. – 14-15 вересня в Багдаді перебував Колін Павел, секретар Державного департаменту США. Це була його перша візита до Іраку після повалення режиму Садама Гусейна. У Багдаді К. Павел провів низку зустрічей з іракцями і військовослужбовцями коаліції. Виступаючи на пресовій конференції, він застерігав проти надто швидкого передання до самоуправління іракцям, як цього домагаються европейські країни, зокрема Франція, та деякі іракці. Секретар Державного департаменту підкреслив, що процес відновлення незалежности мусить проходити поступово в іншому випадку це може виглядати незаконним. Під час свого перебування в Іраку він відвідав масові поховання курдів, знищених газовою отрутою Садамом Гусейном у Галабджі. Курди тепло вітали К. Коліна та висловлювали вдячність США за повалення режиму С. Гусейна. Зворушений побаченим в Галабджі, де курдські політичні діячі підкреслили, що тільки гроби масакри в Галабджі були достатньою причиною повалення режиму С. Гусейна. Секретар Державного департаменту сказав, що побачений ним досягнутий поступ в Іраку вселяє в нього надію.

Відкладено вибори губернатора у Каліфорнії

САКРАМЕНТО, Каліф. – Ситуація довкола можливости проведення спеціяльних виборів у Каліфорнії, запляннованих на 7 жовтня, стала дедалі заплутанішою після нового втручання суду. 15 вересня троє суддів апеляційного суду Каліфорнії наказали відкласти заплановані на жовтень вибори до березня наступного року, мотивуючи це наявністю застарілих машин для підрахунку голосів. Проте 16 вересня інший суддя того ж суду Каліфорнії закликав переглянути попереднє рішення. Передчасні вибори мали на меті відкликати з посади губернатора Ґрея Дейвиса через громадське невдоволення його діяльністю. Серед понад 130 кандидатів-претендентів на губернаторське крісло – кіноактор Арнольд Шварценеґер, республіканець, та демократ Круз Бустаманте, віце-губернатор штату.

Ірак знову буде учасником засідання ОПЕК

БАГДАД, Ірак. – Ірак вперше після повалення режиму Садама Гусейна візьме участь у засіданні Організації країн-експортерів нафти (ОПЕК) 24 вересня у Відні. Очолить іракську делеґацію нещодавно призначений міністер нафти в перехідному уряді Ібрагім Бахр аль-Улум. Рішення запросити іракську делеґацію було схвалене більшістю членів організації, хоча раніше вони заявляли, що Ірак має представляти лише визнаний ООН уряд.

Не досягнуто домовлености

ЖЕНЕВА. – Представники країн-постійних членів Ради Безпеки ООН закінчили зустріч, не домовившись щодо формулювання нової резолюції про майбутнє Іраку. На зустрічі був присутнім секретар Державного департаменту США Колін Павел. США запропонували проєкт резолюції про створення в Іраку міжнародного контингенту з метою зменшити тиск на американські війська. Але Франція заявила, що пріоритетом має бути відновлення суверенітету Іраку. Французи запропонували передати владу іракському урядові в Багдаді якомога швидше. В заяві Генерального секретаря ООН Кофі Анана сказано, що міністри закордонних справ п'яти країн згідні з тим, що якнайшвидше передання влади іракцям було б слушним заходом. Проте британські офіційні речники заявили, що практичні деталі передання влади було б складно розпрацювати.

Зустріч міністрів СОТ у Канкуні не була успішною

КАНКУН, Мехіко. – Зустріч Світової організації торгівлі завершилася 14 вересня провалом через серйозні розбіжності між заможними та бідними країнами. Після чотирьох днів суперечок у питанні субсидій, які платять США та країни Европейського союзу своїм фармерам, переговори наразилися на розходження навколо пропонованих нових реґуляцій щодо ставлення до закордонних інвесторів, конкуренції та торговельних акцій. Такі пропозиції були сприйняті багатьма країнами, що розвиваються, як відхилення від головного питання, а саме – від їхніх вимог скасувати сільськогосподарські субсидії. Еврокомісар з питань сільського господарства Франц Фішлер назвав ситуацію, що склалася у зв'язку з провалом переговорів СОТ, дуже серйозною: „Наразі ми нічого не можемо вдіяти. Ми маємо знов обміркувати ситуацію, що склалася, і гадаю, тепер не варто діяти згаряча. Себто, слід ретельно обміркувати, що треба зробити. Ситуація є дуже сумною і дуже серйозною". Українська делеґація на зустрічі Світової організації торгівлі у Канкуні, в Мехіко, працювала на пленарних засіданнях і провадила двосторонні переговори.

Убито міністра закордонних справ Швеції

СТОКГОЛЬМ, Швеція. – 10 вересня на міністра закордонних справ Швеції Анну Лінд було здійснено напад у крамниці в центрі Стокгольму, де злочинець завдав їй декілька ударів ножем. Всі зусилля медиків виявилися марними - вона померла в лікарні. У зв'язку з нападом на А. Лінд шведські ЗМІ згадують про вбивство в 1986 році прем'єр-міністра країни Улафа Пальме. Тоді вбивця застрілив У. Пальме на вулиці, коли той повертався з сім'єю з кінотеатру. Злочинця так і не знайшли. Обидва ці злочини ставлять під сумнів традиційну доступність і демократичність шведських політиків. Ані У. Пальме, ані А. Лінд не користувалися послугами охоронців. Шведська поліція 12 вересня встановила особу злочинця, який убив міністра. Підозрюваному 32 роки, він психічно неврівноважений і спроможний на аґресивні дії. Відбитки пальців злочинця були виявлені на поручнях рухомих сходів в крамниці, де загинула А. Лінд.

Мільйони дітей не ходять до школи

НЮ-ЙОРК. – 123 мільйони дітей на земній кулі не відвідують шкіл. За даними Дитячого Фонду Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) від 16 вересня, дві третини дітей, позбавлених можливості вчитися, живуть у Африці й Південно-Східній Азії. Навіть у розвинутих країнах Заходу приблизно два відсотки дітей і підлітків у цьому навчальному році не пішли до школи. Одна з головних причин – бідність. Як інформує ЮНІСЕФ, дівчаток набагато частіше позбавляють можливости навчатися, ніж хлопчиків. Однак в Афганістані, порівняно з минулим роком, число школярок зросло на третину.

Помер Джоні Кеш – легенда музики стилю „кантрі"

МЕМФИС, Тен. – Помер 71-річний Джоні Кеш – один з найвпливовіших музикантів стилю „кантрі" в світі. Дж. Кеша в США сприймали як одного з визначних співаків країни минулих 50 років. На його пісні вплинуло його походження – музикант зростав у бідності в сільській місцевості штату Арканзо. Пісні він часто писав сам – про в'язнів, біль душі, про тих, кому в житті погано ведеться, про щоденну боротьбу простої людини проти несприятливих обставин.

Оприлюднено відеозапис із Осамою бен Ладеном

ЛОНДОН. – Напередодні річниці подій 11-го вересня арабська телестанція Аль-Джазіра оприлюднила нові, кадри провідника Аль-Каїди - Осами бен Ладена. На відеозаписі О. бен Ладен не говорить. Телеканал також оприлюднив авдіозапис, на якому голос буцімто О. бен Ладена вихваляє викрадачів-самогубців, які скерували літаки на Ню-Йорк та Вашінґтон. Інший голос приписують заступникові О. бен Ладена – аль-Завахрі, котрий вихваляє ісламських воїнів в Іраку. Аль-Джазіра твердить, що відеозапис було зроблено у квітні чи травні цього року, тоді як час запису авдіозвернення невідомий

За матеріялами ЗМІ

Україна у Криниці...

(Закінчення зі стор. 1)

ропи тримати відкритими для тих держав, які опиняться ззовні, в першу чергу для України. Також прем'єр Л. Міллер підкреслював рішучість Варшави щодо її відкритости на Схід і щодо плекання трансдержавних зв'язків. Найбільш прецизно з'ясував можливості подолання майбутніх бар'єрів у стосунках з Україною згаданий Ю. Олекси. Він подав цілу низку проблем, які доведеться розв'язати брюсельським установам – наприклад, покликання до життя різних европейських фондів для підготування сусідів до вступлення в ЕС. Про зусилля Варшави у справі випрацювання для Брюселю проєкту майбутньої „східньої політики" Европейського союзу говорив Адам Ротфельд, який вже декілька місяців займається спеціяльно українськими справами, хоч це й не головна ділянка його службових функцій.

Іншим проєктом на майбутнє є ідея, висунена вже минулого року президентом Польщі у столиці Латвії, і тому названа „Ризькою концепцією" – про реґіональну співпрацю держав між Балтійським і Чорним морем. Кваснєвський хоче надалі розвивати свій плян і вірить у його успіх. Але Польща діє досить самотньо. Представлені у Криниці керівники інших держав, як Угорщина чи Словаччина, не проявили надто багато зацікавлення до польських проєктів. Здається, лише Литва дещо зацікавлена. Для Чехії це зовсім байдужа справа. Мабуть, малі держави з так званої „Вишеґрадської групи" бояться об'єднання зусиль Польщі і України.

Напередодні зустрічі в Ялті

Із звернення Світового Конгресу Українців

На четвер, 18 вересня, призначено зустріч президентів країн-членів Співдружности Незалежних держав, головою Ради якої є Президент України Леонід Кучма. У програмі зустрічі, між іншим, передбачається підписання угоди між Україною, Російською Федерацією, Булоруссю та Казахстаном про сворення Єдиного економічного простору. ...

Світовий Конгрес Українців закликає Президента України не підписувати цієї угоди. Підписання означатиме небажання України інтеґруватися в Европу, хоча така угода в Ялті навряд чи коли-небудь знайшла б практичне втілення. Крім того, саме підписання угоди поставить під сумнів достовірність будь-яких майбутніх запевнень з боку Президента України.

Справжнє місце України, як політичне, так і економічне – в центрі Европи, хоч Европа покищо не виявляє відповідного зацікавлення Україною. Незрозумілі виступи, тим більше угоди, котрі суперечать інтеґрації України в Европу, – не на користь Україні і українському народові.

За Екзекутивний комітет СКУ:
Асколд Лозинський, президент
Віктор Педенко, генеральний секретар

АдвоКати і жертви

4 вересня 1984 року поета Юрія Литвина знайшли з розтятим животом у житловій камері бараку колонії особливо суворого режиму ВС-389/36 у селі Кучино на Уралі. Мертве тіло поета Стуса – у карцері, у цей самий день, роком пізніше. „Серце не витримало, з кожним може бути...", – передають слова одного табірного гебіста.

Ми маємо право не вірити: у невипадковість страдницького життя та випадковість смерти.

Місцем вічного спокою Юрка та Василя призначили маленький цвинтар при дорозі у селі Копально-Борісово. „Особливо небезпечні державні рецидивісти" за „найгуманнішими в світі" радянськими законами не мали права навіть на скромний обеліск, не кажучи вже про хрест. Тільки бетонні стовпчики із номерами. У Литвина – сьомий, у Стуса – дев'ятий... Але вже через кілька років друзі та рідні перевезли їхні тлінні останки додому. Вони знову поховані поруч – на Байковому цвинтарі у Києві. Нехай ця стаття буде, як то кажуть, нев'янучим вінком на їхню могилу.

Стуса та Литвина багато що об'єднувало: хист, оголена поетична та громадянська реакція на несправедливість довколишнього світу, врешті-решт, членство в Українській Гельсінській групі. Не кажучи вже про арешти, суди, тюрми й заслання. І зрештою, смерть. У цьому теж є знак з небес, бо це сталося в один день.

Але Юрка та Василя об'єднує не тільки спільність трагічної долі. В їхньому житті певну ролю відіграв молодий тоді адвокат Віктор Медведчук. Першим уголос заявив про те, що мораль і В. Медведчук – речі несумісні, здається, Євген Сверстюк. Філософ і дисидент мав на увазі ненормальність ситуації, коли державну місію покладено на людину, яка нав'язує суспільству вовчі закони, має подвійне дно, є циніком і фарисеєм.

Чи адвокат В. Медведчук винен у трагедії Василя Стуса? Поет підписав собі смертний вирок ще 4 вересня 1965 року, коли на прем'єрі „Тіней забутих предків" закликав підвестись усіх, хто виступає проти арештів інтелігенції, і попередив про відновлення сталінізму. Йому цього не пробачили – спершу втратив місце в аспірантурі та взагалі в українській літературі.

Арешт у січні 1972 року – це кінець першого акту життєвої трагедії. Мордовія, заслання на Колиму, вимушене сусідство з матоязичним кримінальним російським світом, принизливі обшуки, перлюстрація листів до коханої дружини і малого Дмитрика, спроби фізично „провчити" – це все сторінки ще не виписаної як слід трагедії Василя Стуса.

До чого ж тут В. Медведчук? У 1965-му, коли Стус і Чорновіл „зривали" прем'єру (до речі, Сергій Параджанов згодом розцілував їх за чесний і сміливий вчинок), Віті, що виховувався у родині політзасланця (за однією версією – батько був членом ОУН, інші кажуть – шуцманом), було усього 9 років. У 72-му він ще вчився у школі і ще не вступив на юридичний факультет Київського університету. Отже, міг хіба чути про арешти якихось „антирадянщиків".

Віктор Медведчук

Фото: УНІАН

Віршів і літературно-критичних розвідок Василя Стуса майбутній адвокат В. Медведчук тоді не читав і не міг читати – їх після 1966 року у Радянському Союзі не публікували. Єдину на той момент збірку „Зимові дерева", без згоди автора, надрукували за кордоном. На палітурці було вказано, що це зробило брюсельське видавництво „Література й мистецтво", а насправді книга побачила світ у Лондоні.

Вперше долі В. Медведчука та В. Стуса перетнулися влітку 1980 року, коли Віктор Володимирович працював пересічним київським адвокатом, а Василь Семенович перебував у камері слідчого ізолятора КҐБ на вулиці Володимирській.

14 травня 1980 року В.Стус був заарештований співробітниками слідчого відділу Управління КҐБ м. Києва та Київської області за звинуваченням у проведенні „антирадянської агітації та пропаганди". Під час обшуку вдома вилучили вірші, записні книжки, листи, матеріяли справи 1972 року, документи про становище політв'язнів, виклик на виїзд до Сполучених Штатів. У протоколі обшуку зазначено, що В. Стус його не підписав, мовляв, „з представниками кривавої організації жодних розмов вести не хоче".

Прощаючись з дружиною Валентиною, Василь сказав, що не братиме участи в слідстві й суді, відмовляється від адвоката , не звертатиметься до вищих касаційних інстанцій, погодиться свідчити лише за умови відкритого судового процесу та участи міжнародних правозахисних інституцій, включно зі Світовим конгресом вільних українців.

В. Стусові інкримінували написання листів до Андрія Сахарова, Петра Григоренка, Левка Лук'яненка, Анни-Галі Горбач з Німеччини, членові „Міжнародної Амнестії" Кристині Бремер (в матеріялах слідства вона фігурує як „націоналістка з ФРН" – хоча насправді була членом Соціялістичної партії Німеччини), заяву в обороні Миколи Горбаля та ще багато чого. Обшуки, вилучення документів і листів відбулися в Ірини Стасів-Калинець, Євгена Пронюка, Валерія Марченка, Євгена Сверстюка, Раїси Руденко, Світлани Кириченко.

Слідство тривало все літо. Ось тоді й познайомилися В. Медведчук і В. Стус. Чи міг політв'язень вибрати собі іншого адвоката?

Згадує Василь Овсієнко, член Української Гельсінської групи, політв'язень 1973-1977, 1979-1988 років:

– У ті роки існував список адвокатів, з-поміж яких тільки і можна було вибирати собі захисника, якщо ти проходив у політичній справі. Це, звісно, були перевірені люди, які мали від КҐБ „допуск" до справ такого роду. Але в цих списках були й винятки. Наприклад, Сергій Мартиш, який, слава Богу, ще живий. Він мав такий „допуск". Оксана Мешко попросила його написати касаційну скаргу в справі захисту її сина Олеся Сергієнка, також заарештованого за політичною статтею. С. Мартиш написав її блискуче, так що його відразу викинули з того переліку обраних... Після цього він міг захищати лише кримінальних злочинців. Коли в 1979 році мене звинуватили, що я нібито напав на співробітника міліції і повідривав у нього ґудзики, О. Мешко порадила мені скористатися послугами С. Мартиша. І він добре мене захищав. Він запропонував судді закрити кримінальну справу, мене звільнити за відсутністю складу злочину, натомість покарати міліціонерів, які фальсифікували справу. Прокурор аж зайшовся від люті! І просив суддю надіслати в адвокатську колегію Дарницького району Києва заяву про „службову невідповідність" С. Мартиша.

Чи мав можливість обрати „менше зло" В. Стус? Доконаним фактом є, що наданого йому і підтримуваного держбезпекою адвоката звали Віктор Медведчук. На той момент він уже мав досвід захисту принаймні одного політичного в'язня.

Василь Стус

Юрій Литвин

Фото: архів Н. Світличної

У грудні 1979 року В. Медведчук захищав в суді у Василькові іншого члена УГГ. Це вже була четверта „посадка" поета Юрія Литвина – він карався за „політику" у 1951-1955, 1955-1965 та у 1974-1977 роках. Ю. Литвина, традиційно для кінця 70-их, звинуватили не у злочині проти радянської держави, а у тому, що він, нібито, „будучи у нетверезому стані та порушуючи громадський порядок, вчинив спротив працівникам міліції з використанням насильства". Литвин тоді отримав 3 роки позбавлення волі у колонії суворого режиму. З останнього слова, виголошеного 17 грудня 1979 року:

„...Зфабрикована проти мене справа є не що інше, як підла провокація, авторами якої є КДБ України, виконавцями ж – Васильківський райвідділ міліції, суд і прокуратура м. Василькова. Провокація, вчинена проти мене, – це свідомий злочин, здійснений органами т.зв. радянської влади не лише проти мене як особи, як літератора, як члена Української Громадської групи „Гельсінкі", але й проти всіх тих, кому дорогі й близькі ідеали демократії, свободи й гуманізму. Прокурор будував свої звинувачення не на ґрунті об'єктивних фактів (яких не було), а на хисткому тлі фальсифікацій і прямих лжесвідчень „потерпілих", які безсоромно брехали на суді під опікою „Влади" і „Закону"...

Пасивність мого адвоката В. Медведчука в захисті зумовлена не його професійним профанством, а тими вказівками, які він одержав згори, і підлеглістю: він не сміє розкривати механізму вчиненої проти мене провокації. Адвокатська участь у таких справах зведена нанівець – це ще одне свідчення відсутности в

(Закінчення на стор. 18)

Роздуми з початком нового шкільного року

Вересень – це завжди великі переживання, бо збігаються важливі події у житті дітвори і і молоді цілого світу. Не стоїть оподалік цих подій українська дітвора і молодь – як в Україні, так і в найбільшому скупченні українців у Північній Америці.

Саме в США вже пів сторіччя стоїть міцно на власних ногах українське шкільництво під проводом Шкільної ради, що 25 жовтня святкуватиме свій золотий ювілей. Завданням Шкільної ради провадити суботні українські школи, влаштовувати курси для учителів, видавати журнал „Рідна школа" і дбати, щоб якнайбільше української дітвори було учнями суботніх шкіл та вивчало під професійним проводом учителів українську мову, історію, літературу – одне слово, одержувати якнайповніше знання про Україну, як духовний спадок, що від покоління до покоління переходить в українських родинах, які тут живуть.

Під час припливу великої хвилі поселенців в США після Другої світової війни турбота про душі молодих українців стояла на першому місці і вимагала негайної акції, орієнтованої на майбутнє. Це й було причиною усіх активних дій у громаді, в церковному житті і в молодечих організаціях. У висліді на сьогоднішній день працює на терені США 35 суботніх шкіл із 2660 учнями і 300 учителями. Усі зусилля, усі завдання спрямовані на те, щоб якнайбільше число дітей з українських родин вивчало українську мову, історію та почувало себе добре в українському середовищі.

Але як говорить проф. Євген Федоренко, що вже рівно 20 років очолює Шкільну раду, в останніх роках число учнів українських не зростає пропорційно до зросту нової хвилі еміграції з України. Також спадкоємці раніших хвиль еміграції не так чисельно записують дітей на суботню школу.

Багато батьків тепер переконані, що дитина може вивчати мову, історію, культуру України таки вдома, або коли дитина поїде на місяць-два до родини в Україні і цього, можливо, досить. Але така точка зору не враховує, що при тім дитина не розбудовує кола друзів – тих вірних друзів на ціле життя, що дає постійне спілкування у школі, і виключає ще одну можливість для дитини – почувати себе належною до ширшої громади.

Отож ми повинні допомагати усіми способами, щоб наші діти ходили до українських шкіл і вивчали свою рідну мову, культуру, релігію, інакше не виконаємо завдання, яке нам призначене. І ця поміч мусить іти від усіх нас, що все ще називаємо себе українцями, а не тільки від жменьки учителів, що посвячують свій час і енергію на навчання українства наших дітей та внуків.

Цьогорічне навчання в школах українознавства щойно почалося – отож є час привести своїх дітей чи внуків до найбільш догідної Школи українознавства і докласти усіх старань, щоб діти приходили і в колі своїх однолітків навчалися почуватися українцями та хотіли ними бути у майбутньому. Кожна українська дитина – це наш скарб. Це надія на наше майбутнє. Але кожній дитині треба знати і розуміти, чому вона має залишатися українцем.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про нас, - вільних чи невільних? - українців

Коли у цих днях ми все ще читаємо у пресі та слухаємо про враження очевидців із VIII з'їзду Світового Конґресу Українців у Києві – з такими різними почуваннями та висновками, мені насувається ряд спогадів із попередніх таких зібрань, які майже завжди відбувалися у Торонто, хоча при численній співучасті українців із США та малій, хоча вагомій, участі українців з інших західніх та південних країн.

Розуміється, особливо записалася у пам'яті перша така численна зустріч на форумі Світового Конґресу Вільних Українців 16 і 17 листопада 1967 року в нашому таки Нью-Йорку, на якому були представники усіх західніх країн, в яких жили в тому часі українці, від Арґентини до Швеції включно. Про цю потребу об'єднання усіх вільних українців говорив тоді з переконанням о. прелат Василь Кушнір, президент Пан-Американської Української Конфедерації, і цю потребу і її конечність відчули ми усі, що були учасниками цього історичного зібрання. Беручи до уваги тодішню ситуацію в Україні та причину такого численного „ісходу" з батьківщини на Захід, не було ніякого сумніву, що ця нова об'єднуюча нас усіх організаційна надбудова буде мати назву „Світовий Конґрес Вільних Українців".

І так вона чесно та успішно провадила свою відповідальну працю, аж до нового сторіччя, спираючись на своєму славному минулому. Не було також ніколи сумніву, чому ця організація, яка зуміла об'єднати т. зв. „зарубіжних" українців, незважаючи на їхні політичні чи пак партійні розбіжності, саме так вдержується, виконує свої завдання, в яких на першому місці стоїть фінансова і моральна допомога Україні, та дає нам усім, в діяспорі сущим, гордість називатися членами та співробітниками СКВУ.

Аж прийшов час вільної України, що дав нам усім без винятку – почуття радости, гордости і великих надій. Вкінці ми стали всі вільні – принаймні нам так здавалося! То ж чи можна дивуватися, що шляхом логічного роздумування ця організація не потребувала вже прикметника „вільний" з хвилиною, коли на папері усі українці на світі стали вільними? І так поспішно викинено із назви СКВУ цю одну літеру „в", і ми залишилися без неї. Значить, не треба більше підкреслювати, що це Конґрес „вільних українців", бо ж ми усі вільні – і тут, в діяспорі, і в Україні.

Чи справді? Чи не завважуємо, що ця воля трохи символічна на практиці, і що брак її в назві організації, яка має об'єднувати усіх, дозволяє про неї забувати як поодиноким громадянам, так і провідникам держави, в якій ми так дуже „вільні"?

Коли я сьогодні повідомила, що буду писати О-КУ на тему прикметника „вільний" у назві найбільш об'єднуючої організації українців у світі, то це викликало критику та сумніви, чи така тема має оправдання і свою логіку. А я тільки сумніваюся, чи добре було саме тепер викинути цей важливий для нас, українців, прикметник.

О-КА

ЄЕП не принесе Україні жодних благ

Звернення Української Американської Координаційної Ради до Президента України Леоніда Кучми, прем'єр-міністра Віктора Януковича, голови Верховної Ради Володимира Литвина

Президія та членство УАКР глибоко стурбовані запланованим на 18 вересня 2003 року підписанням договору про створення спільного економічного простору між Україною, Росією, Білоруссю та Казахстаном. В разі підписання цього договору та набрання ним чинности буде завдано серйозного удару національним інтересам України. Розуміючи важливість розвитку торговельно-економічних зв'язків з вищезгаданими державами, УАКР все ж таки бажає звернути увагу на те, що, на основі заяв Адміністрації Президента, Уряду та Верховної Ради, Україна стала на шлях інтеґрації з европейськими структурами, з кінцевою метою набуття повного членства в Евросоюзі. Створення „Єдиного економічного простору" не приносить Україні жодних благ, а лише надасть зацікавленим сторонам змогу маніпулювати зовнішньоекономічною політикою України. Такий крок може стати початком кінця і без того економічно хисткої України як незалежної держави.

Протягом 12 років незалежности України напрямок розвитку її економічних та політичних структур не був визначеним. Порожні обіцянки та фрази постійно домінували в найвищих ешелонах влади. Україна прямувала на переміну то до СНД, то до НАТО та в напрямку повного невтралітету. Такий стан невизначености був на руку тим, хто використовував і далі використовує національні інтереси України для власної наживи. Єдина можливість Україні стати економічно-розвинутою полягає в чіткому окресленні майбутніх зовнішньоекономічних та політичних цілей та дотримуванні обраного курсу на інтеґрацію до Евро-атлантичних структур. Тому інтеграція в спільний економічний простір з Росією, Білоруссю та Казахстаном повинна бути рішуче відкинутою.

За Президію УАКР:
Ігор Гавдяк, голова
Д-р **Роман Барановський**, секретар

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Шановна редакціє!

Дозвольте через вашу газету висловити щиру, сердечну вдячність усім, хто в ці скорботні для нас дні передав слова співчуття і підтримки з приводу нашого великого горя – відходу з життя дорогого Абрама Ісаковича Кацнельсона.

Родина Кацнельсонів,
Каліфорнія

„Свободі" - 110 років

Хвальна редакціє тижневика „Свобода"

Прийміть від Управи Окружного комітету УНСоюзу Філядельфійської Округи найщиріші вітання з нагоди Світлого ювілею – 110-ої річниці найстаршої української газети в Америці.

Многая літа! Щасти Вам Боже!

Управа Округи:
мгр. **Іван Скочиляс** – почесний голова, **Степан Гавриш** – голова, **Александра Корчаґін, Петро Щерба і Федір Петрик** – заступники голови, **Павло Принько** – секретар, **Микола Пришляк** – касир

Шановна редакціє!

Окружний Комітет УНС Північного Ню-Джерзі щиро вітає найстаршу україномовну газету „Свободу" з 110-літтям і бажає їй дальшого успішного служіння громаді.

Євген Осціславський – голова
Юліян Котляр – заступник голови
Володимир Гончарик – касир
Ніна Більчук – секретар

Ми до глибини душі вдячні

Ми, молода сім'я з Львівщини, отримали „грін-карту" і декілька місяців тому приїхали до Америки. В оформленні цієї карти чимало допомогло нам подружжя Калиновичів, Ольга і Іван, що проживають в Мавнтейнсайді, Ню-Джерзі. Вони нас сердечно зустріли, і не тільки морально, але й матеріяльно нас підтримують в ці непрості для нас перші місяці. Дивує, звідки в немолодих людей береться стільки енергії. І їхнє авто завжди було і є нам в послузі.

Ми щиро вдячні цій родині, і бажаємо їм від усього серця міцного здоров'я, довголіття і нехай Бог буде завжди з ними на многії і благії літа!

Родина Сороків
Нюарк, Ню-Джерзі

Редакції часопису „Свобода"

Високоповажні пані і панове, сердечно вітаємо усіх Вас з 110-літтям найінформативнішого закордонного українського часопису. „Свобода" – це, передовсім, безцінне джерело знань про потужну й впливову нині гілку українського народу, яка на далекому американському материку будувала і будує Україну. Переконані, що й надалі Ваш часопис, добре відомий широкому українському загалові своєю принциповою позицією у відстоюванні українських інтересів, доноситиме до всіх українців, в Україні та поза її межами сущих, правдиве слово.Зичимо усім Вам доброго здоров'я, творчого натхнення й успіхів, „легкого пера", великого і вдячного читацького загалу, родинного затишку й усіляких гараздів.

За дорученням Ради та дирекції Інституту досліджень діяспори
Ігор Винниченко,
директор

Євген Патон не мав щастя знати Григорія Грабовича

У статті „Я хочу почути від науковців контраргументи" („Свобода", ч.32, 8 серпня) проф. Григорій Грабович каже: „Починаючи від Євгена Патона, який понад пів століття за сталінських часів до сьогодні – очолює Національну Академію Наук"... Тут зайшло якесь непорозуміння, бо Євген Патон (1870–1953) був тільки віце-президентом АН УРСР в 1945–1952 роках і ніколи не очолював АН УРСР. Його син Борис Патон (нар. 1918 р.) став президентом АН УРСР в 1962 році, вже після смерти Сталіна, та Національної Академії Наук України – в 1991 році. Тобто він є президентом 41 рік, а не пів століття.

Далі проф. Г. Грабович зауважує: „Ні Микола Жулинський, ані Василь Кремень, ні Євген Патон ніколи не казали: 'Ми читали доповідь Грабовича й уважаємо, що там ці аргументи є неправильними'". Чи міг Євген Патон навіть перед своєю смертю в 1953 році знати щось про десятирічного хлопця Г. Грабовича?

Такі необережні вислови не допомагають аргументації проф. Г. Грабовича.

Андрій Даріян Сольчаник,
Мідія, Па.

Будуємо церкву Київського патріярхату

На початку 1997 року в нашому селищі була офіційно зареєстрована громада української православної церкви Київського патріярхату. Богослужіння проходили під відкритим небом, біля хреста на місцевому кладовищі. Людей збиралось багато.

Згодом нам виділили приміщення для проведення Богослужінь, але в нас була мрія про свій храм. Колишній директор Інституту картоплярства Анатолій Кучко, на жаль, сьогодні уже покійний, сприяв виділенню земельної ділянки під будівництво храму.

Патріярх Київський і всієї Руси-України Філарет дав кошти на будівельні матеріяли, і в 2002 році розпочалось будівництво. Вже закінчується мурування стін, але, на жаль, закінчуються й кошти для подальшого будівництва. В нашому селищі живуть люди незаможні, переважно – викладачі, педагоги, науковці та прості робітники, які своїми силами не можуть закінчити будівництво.

Своє прохання допомогти нам у будівництві храму шлемо у далеку Америку і просимо – допоможіть, чим Бог послав.

Наша адреса: вул. Чкалова, 22, с. Немішаєве, Бородянського району Київської обл., 07853 Ukraine.

Парафіяни церкви УПЦ КП,
с. Немішаєве, Україна

Триває будова церкви в Караґанді

В березні цього року, з ініціятиви Ради Оборони і допомоги українцям при УККА, відвідав наші громади о. Василій Говера з Караганди – Казахстану. Він був зворушений гостинністю і щедрістю жертводавців нашої громади, яка зложила на будову церкви в Караганді 55,200 дол. Ми раді поінформувати жертводавців, що від того часу, за п'ять місяців, збудовано величавий мурований храм, тільки ще потрібно його покрити. Найбільше турбує о. Василія те, що сильні морози й великі снігові опади можуть пошкодити будову.

Слід зазначити, що це вже друга церква, яка будується за пожертви українців з Америки. Правда, священики роз'їжджають по більших поселеннях відправляти Богослуження. В Астані відправляють в підвалі польського костелу, в інших містах, за дозволом влади, в шкільних залах. Люди, живучи нижче вбогости, власними силами церкви збудувати не можуть. Наприклад, недільна збірка в церкві великої карагандської громади приносить біля 10 до 12 дол. в тиждень, а в менших громадах, мабуть, і того немає. А видатків є багато, треба на прожиток монахинь-учительок і приміщення для школи українознавства, на книжки та інше.

В Казахстані є близько мільйона нашого люду, й щойно будується друга церква. Вони не відвідують російських церков (яких є вже багато), хоч їх спокусливо запрошують до них. Всі знаємо, що діяспора за останніх дванадцять літ вичерпалась фінансово, але коли б кожний з нас пожертвував тільки одного доляра, то було б більше одного мільйона, за які можна було б збудувати церкви для всіх громад в Казахстані.

Совєтські каторги не зламали тих людей, вони зуміли виховати своїх дітей і внуків в українському дусі, вони заслуговують на схилі віку, щоб помолитись у своїй рідній церкві. Ми повинні їм допомогти. Управа РОДУ при УККА закликає всіх людей доброї волі, хто чим може, допомогти закінчити будову цієї церкви в Караганді. Чеки просимо виписувати: UCCA Church Karah. 203 Second Ave. New York, NY 10003.

За управу РОДУ –
Іван Буртик, голова,
Ню-Джерзі

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

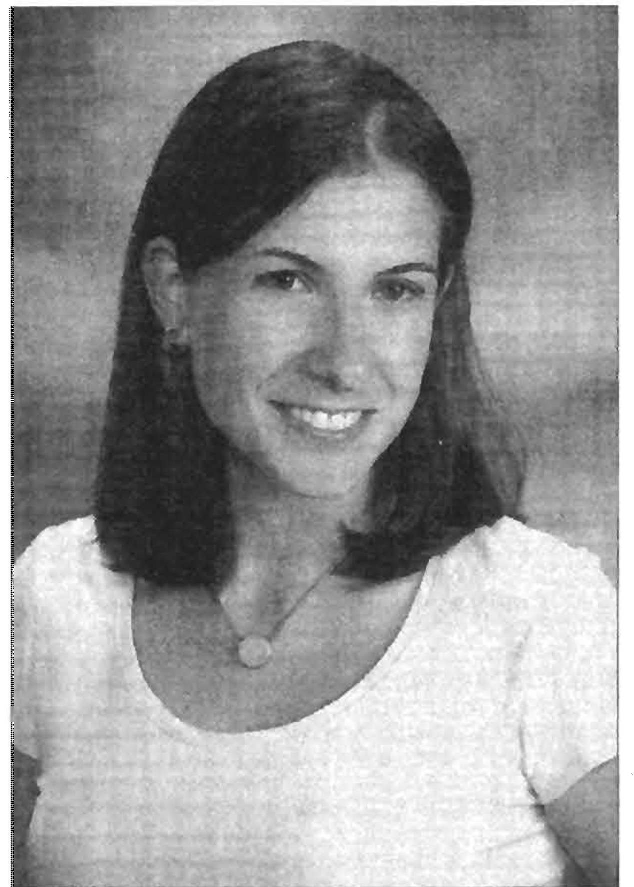
Урочистість в Головній канцелярії УНСоюзу

ПАРСИПАНІ. Н. Дж. – З нагоди Дня Незалежности України у Головній канцелярії УНСоюзу 20 серпня відбулось урочисте зібрання. З 12-ою річницею незалежної Української держави присутніх привітала Головний секретар Христина Козак. Зокрема вона сказазала: „Українці у цілому світі радіють з цієї історичної події. Ми гордимося поступом і досягненням України та посиленням її позицій на міжнародній арені. У 12-ту річницю Незалежности України ми згадуємо тисячі наших земляків, які віддали свої життя у боротьбі за волю, якою тепер втішається український народ. З цієї нагоди бажаємо усім українцям сильної віри у краще майбутнє України і її народу та Божої опіки.“ Многая Літа нашій рідній Україні!.

Л. Х.

Успіхи молоді

Даня Смит-Пастушок, дочка Елен Смит і Віліяма Пастушка мол. з Нютону, Мас., 15 червня отримала науковий ступінь бакалавра з англійської мови, з відзначенням та рівночасно науковий ступінь маґістра психології зі Стенфордського університету. Даня є внучкою Василя Пастушка, почесного члена Головного уряду УНСоюзу, та Теодозії Пастушок, секретарки 231-го Відділу УНС. Вся родина є членами 231-го Відділу УНСоюзу.

Проєкт різдвяних карток УНСоюзу 2003–2004

Оксана Тритяк, координатор особливих проєктів та братської діяльности

До уваги мистців!

Вже вересень – і час подумати про різдвяні картки. УНСоюз починає збирати твори українських мистців, які бажають брати участь у щорічному проєкті УНСоюзу різдвяних карток. Впродовж минулих років у цьому проєкті взяли участь понад 30 мистців. Для репродукції ми прийматимемо твори мистців з українською традиційною різдвяною тематикою. Попередніми роками мистці надсилали твори у різних жанрах і техніках – олія, акварелі, темпера, графічне мистецтво, батік, деревориті, керамічні кафлі та інші, і таким чином наша колекція була цікавою і різноманітною.

Видаючи різдвяні картки УНСоюз, має на меті популяризувати традиційне українське мистецтво та підтримати наших українських мистців. У цьому році знову УНСоюз плянує видати понад 120,000 карток, які розсилатиметься в Америці, Канаді і Україні. Увесь дохід з продажі різдвяних карток призначений на Фонд Відродження Союзівки і на допомогу Українській Народній Фундації, створеній УНСоюзом у 1992 році для сприяння харитативним, культурним і освітнім програмам в Америці, Канаді і Україні. Українська Народна Фундація має статус 501 (c) (3) і всі пожертви на Фундацію можна відтягати від податку.

Плянуючи наш цьогорічний проєкт різдвяних карток, ми радо вітатимемо усіх учасників. Просимо надсилати прозірки, фото або оригінальні твори, які надаються до репродукції, до Головної канцелярії УНС не пізніше, як 30 вересня 2003 року. З усіми запитами прошу звертатися до: Оксана Тритяк, координатор особливих проєктів.

UNA, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.
Tel.: (973) 292-9800, Ext. 3071 або 1-800 253-9862.

Було про що говорити на з'їзді СКУ

Як учасник VIII збору Світового Конґресу Українців в Києві, відчуваю обов'язок висловити декілька думок про нього.

Вже саме рішення провести його в Києві було вдалим, беручи до уваги сучасний суспільно-політичний стан в Україні. По-перше, такий крок був важливий тим, що утвердив СКУ як єдиного представника 20 мільйонів українців усіх українських громад у світі, хоч цей чинник потребує ще великої праці. До цих мільйонів треба додати якихось 600 тисяч нових українських заробітчан у країнах Европи, які повинні мати хоч мінімальну опіку від СКУ, бо уряд України не приділяє їм належної уваги. По-друге, сам авторитет СКУ та його активна праця для добра українців і України поза межами України, як це документують його Конгреси, збільшує його вагу в очах українського народу, який все ще дивиться поза кордон в очікуванні допомоги – у зв'язку з економічими і політичними негараздами в державі. Цю позицію треба далі плекати, але в межах реальности, щоб не створити враження, що СКУ є манною з неба, всесильною організацією, яка розвяже всі наболілі проблеми в українській державі. По-третє, сам факт, що діюча влада в Україні намагалася зменшити його значення цього світового українського формуму, в останню хвилину відкликавши домовлення про місце проведення з'їзду, говорить, що вона, ця влада, злякалася його впливу на населення. Цей успадкований з минулого, параноїчний страх влади викликає здивування і свідчить про низький рівень політичної культури теперішніх можновладців в Києві.

Позитивним було, що з'їзд проводився згідно з парляментськими правилами західнього світу. Всі засідання вкладалися у чіткі організаційні рамки. Крім ділової частини (звіти, дискусії над ними, вибори нового правління), якій присвячувалися пленарні сесії, були також засідання окремих комісій, які торкалися питань, особливо важливих для українців як в Україні, так і в діяспорі. Вони не тільки втягали в працю з'їзду представників західніх і східних громад українців, але також і місцевих діячів та представників громадських та суспільних організацій в Україні. Важливими були засідання комісій людських прав, освіти, мови, молоді, Наукової ради, навіть спорту, хоч це останнє, я вважаю, було необов'язковим.

Цікавими були сесії „круглих столів" з темами: „Українські громади східньої діяспори'', „Стан , роля і майбутнє української мови в діяспорі'', '„Нова еміграція з України'', „Участь молоді в житті української діяспори''. І нарешті, велику увагу звернув на себе „круглий стіл" на тему „Голодомор в Україні в 1932-33 роках". У ньому взяли участь багато визначних діячів демократичного напряму України, включно з кількома членами Верховної Ради. Увага цього „круглого столу" концентрувалася на ставленні українського уряду і Президента України до питання Голодомору. Вони дотепер не заявили свого осуду і, отже, не визнали Великий голод України в 1932-33 роках як застосований проти українського народу геноцид, в той час як Верховна Рада це вже зробила. Щодо цього делеґати VIII з'їзду СКУ прийняли відповідну резолюцію.

З'їзд закінчився вибором нового правління СКУ. Як уже повідомлялося, в тпому числі й у „Свободі", Аскольд Лозинський, Віктор Педенко і Марія Шкамбара були обрані на свої попередні позиції.

Від духовенства делеґатів вітали Патріярх Філарет (УПЦ КП), Верховний Архиєпископ УГКЦ Любомир кардинал Гузар та Архиєпископ Ігор (УАПЦ). В четвер, 21 серпня, спільну Панахиду за жертви Голодомору біля памятника на Михайлівській площі відправили Владики Філарет і Любомир.

Нарешті. щедрі прийняття в американському і канадському посольствах дало можливість делеґатам розпружитися після чотириденної праці. Та найбагатше гостювання чекало делеґатів в управі міста Києва, де міський голова Олександер Омельченко показав нашим делеґатам, як в бідній Україні приймають гостей.

Тепер – декілька загальних думок.

Всі з'їзди СКУ в майбутньому повинні відбуватися в Україні. Це дасть змогу ширшої участи представників від обох діяспор. Українцям з Камчатки чи Башкирії легше приїхати до Києва, ніж до Торонто чи Ню-Йорку. Потрібно більше приділяти уваги діловим нарадам делеґатів, а не розпорошувати їх по комісіях, які істотного значення для діяльности СКУ не приносять. Що, на мій погляд, є дуже важливим – не потрібно зі СКУ творити якийсь другий „парлямент" України, слід, навпаки, зменшити надії та враження, нібито він має силу і змогу позитивно вплинути на чисельні негаразди в Україні. Також потрібно понизити святковість з'їздів, а більше концентруватися на виконанні актуальних завдань СКУ. Конче потрібно збільшити фінансову базу СКУ. Зі звітів видно, що за п'ять років праці СКУ мав у своєму розпорядженні всього 513,454 дол. Західня діяспора, яка, самозрозуміло, несе майже 100 відсотків фінансового тягару для праці СКУ, не зможе в майбутньому базуватися на членських внесках від українських громад. Треба до цієї акції залучити українських підприємців, банки, кооперативи, кредитівки і т.п. Фінансову базу СКУ потрібно збільшити принаймні в п'ять разів.

Декілька рядків про інші враження з України.

Мова. Українська мова є другорядною і значно рідшою мовою спілкування, ніж російська. В Києві 95 відсотків населення спілкується російською мовою. Але це зовсім не значить, що в Києві мешкає 95 відсотків „рускоязичного" населення, яке потребує охорони з боку російського посла В. Черномирдіна. В переважній більшості ці російськомовні є також україномовними, але вживають російську мову за інерцією – як донедавна панівну. Цікаву інтерпретацію мовної ситуації в Україні дає Тетяна Никитюк в статті „А своєї дастьбі…". („Слово Просвіти",ч. 35, 27 серпня – 3 вересня). Авторка зазначає, що вона „є російськомовною українкою, у якій тече російська та польська кров". Вона вважає себе однією з ошуканих, понівечених радянською ідеологією. Історичну аналізу авторка починає від „п'яного Богдана" (Шевченко), який віддав Україну Росії в ненаситне пожирання. Якраз тоді, вона пише, Україна почала втрачати мову – і не тільки з причини царських указів, але також тому, що козацька верхівка, підкуплена царськими чинами, почала відмежовуватися від свого народу. Мова простого люду ставала „мужицькою", а російська все ширше вживаною, що приводило до самозвеличення росіян, до шовіністичної зверхности щодо інших народів. В таких умовах лише окремі особистості, зокрема письменники, час від часу верталися до своєї батьківської мови, ставали виразниками української національної самобутности, носіями традиційної культури. Русифікація посилювалася протягом всього царського самодержавства, ще жорстокішою вона стала за комуністичного режиму, коли кожний вияв українського національного почуття російський великодержавний шовінізм найжорстокішим чином придушував. Послідовна політика русифікації охоплювала тотально всі ділянки життя народу: політику, культуру, науку, шкільництво, мистецтво, економіку, індустрію, господарство і т.д. „Так одна з найбільших европейських країн втрачала чи не головну ознаку нації – свою мову", – підсумовує авторка.

А що ж тепер в незалежній Україні? Ні царського режиму, ані російсько-комуністичного терору вже нема. Століттями очікувана свобода давала необмежені можливості для розвитку національної культури та мови. І справді, на початках незалежности національне відродження ніби набирало сили... Але це було явище тимчасове, бо сьогодні, після 12 років незалежности, русифікація з новою силою охоплює всі прошарки суспільства, починаючи від Президентської адміністрації і закінчуючи книжковою вітриною на вулицях будь-якого містечка України. Отже, Україна повертається до процесу русифікації царських та радянських часів. Прибитий і заляканий народ, позначений століттями комплексом меншовартости, соромиться своєї власної мови. В цьому розумінні Україна залишається далі колоніяльною країною, бо такої нації, як українці, просто не існує. Агонія України завершується залученням її до „Єдиної економічної зони", „єдиної митної зони", „єдиної валюти" – все знову стане єдиним в ненаситній імперській утробі Москви. Громадяни України українського походження давно втратили таке поняття, як національна гордість. В інших країнах, навіть набагато бідніших, національна гордість є пріоритетом у будуванні держави. Голі , босі, голодні мексиканці колись ішли у бій з добре озброєними зайдами і назавжди вибороли свою державу. Вона буде вічною. „Ми росли національними невігласами, навіть не замислюючись над своїм принизливим і жалюгідним становищем", – таким пессимістичним висновком закінчує Тетяна Никитюк свою статтю.

Наші діяспорні нарікання на переважне вживання російської мови в Україні не матимуть аніякогісінького впливу на цей стан в Україні. Бо мововживання в Україні не можна змінити криком та маханням прапорами. Змінити самоіндентифікацію, позбутись низького рівня самопошани – це довгий і складний процес. Повернути рідну мову людині можна лише шляхом зміни свідомости цієї людини..

Д-р **Анатолій Лисий**
м. Київ

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Минуле й сьогодення Школи українознавства та релігії

ГЕМСТЕД, Н. Й. – Школа українознавства та релігії при церкві св. Володимира заснована майже 50 років тому. Організаторами були батьки, парафіяни церкви. Головним засновником був Микола Курчак. Початки були важкими, бо не було необхідного приміщення, шкільного приладдя та підручників. Спільними зусиллями було збудовано парафіяльний центр, і тоді школа отримала приміщення для проведення лекцій. Учителями були самі батьки, які віддавали дітям своє серце, частинку своєї душі, зокрема Зеновія Зарицька, Людмила Волянська, Ольга Берч, Юрій Солтис, Іванка Солтис, Марта Шпачинська, Христя Сваричевська-Подолюк, Міля Захарія, Катерина Мицьо, Оля Пищимуха, Марія Драбик, Надя Андрейко, Еля Піддубна, Леся Козій та ще багато інших.

З роками кількість учнів в школі збільшилася, змінилися і вимоги. Ми – молоді українці, представники „четвертої хвилі" іміграції в Америці, майже всі з вищою освітою, намагаємося зберегти в дітях те найдорожче, що привезли в Америку – нашу мову і любов до рідної України.

Лекції релігії в нашій школі очолює парох церкви о. Максим Кобасюк. Він завжди знаходить час для вирішення проблем, допомагає порадами.

Усі наші вчителі мають вищу освіту з України або вищу спеціяльну освіту – Люда Грель, Роксоляна Левенець, Роксоляна Михайлик, Світлана Закалюк, Ніна Цвях, Таня Сотник, Наталя Вальків, Тамара Луцишин, Міля Шафранська. В нашій школі обов'язок вчителя – не тільки навчати учнів, що є основним, а й проводити інші шкільні заходи, зокрема святкові концерти. Багато старань і душі вкладає в кожен концерт вчителька музики та співу Люда Грель.

Школа щорічно проводить два великих концерти – на Свято Миколая та Свято Шевченка. Ми маємо чудових дітей, котрі з задоволенням виступають на сцені, виявляють свої таланти у деклямуванні віршів, втілюють себе героями у виставах, чудово співають та танцюють.

Батьки наших учнів – вірні та надійні помічники у всіх зачинаннях. Очолює батьківський комітет Люба Мицьо. Батьки організовують святкові обіди перед концертами, допомагають з декораціями та озвученням сцени.

У нашій школі працює українська молодіжна організація Пласт. Під керівництвом Богдана Копистянського та Тамари Луцишин діти пізнають світ, вчаться бути корисними та самостійними в житті.

Роксоляна Левенець

Відзначено працю для громади

ЧИКАҐО. – Скарбник повіту Кук Марія Папас (друга зліва) вручає відзначення Марії Кульчицькій за надзвичайний вклад праці для української громади. Присутніми на церемонії були також почесний заступник скарбника Омелян Плешкевич (зліва) та Генеральний консул України в Чикаґо Борис Базилевський.

Вашинґтонська Група переобрала президентом І. Котлярчука

Ігор Котлярчук (зліва) і Роман Стельмах

ВАШІНҐТОН. – Тут 26 червня відбулися чергові збори Вашінґтонської Групи, на яких переобрано, вже вчетверте, президентом Ігоря Котлярчука. Під час зборів було повідомлено про нагородження двох членів Управи за їхню успішну працю – Романа Стельмаха, котрий десять років працював скарбником, а тепер проживає в Ню-Джерзі, та Лариси Кортней, яка продовжає працю в Управі товариства як голова Культурного фонду..

В новій управі Вашінгтонської Групи працюватимуть Адріян Підлуський як заступник президента і директор в діялянці членства, Марта Мостович обрана як вільний член управи, Контрольну комісію переобрали Дарія Стець, Ярослав Дуткевич і попередній член цієї комісії Михайло Ковалисько. Юрій Масюк, дотепер заступник президента, став членом Управи і буде з рамени Вашінгтонської Групи підготовляти конференцію до 20-ліття діяльности ВГ, заплановану на наступний рік.

Учасники зборів вислухали вичерпні звіти про діяльність протягом останнього року, які започаткував президент І. Котлярчук. Серед найважливіших подій останнього року Вашінґтонської групи був виступ Костянтина Грищенка, донедавна Посла України в США, а тепер – міністра закордонних справ України, дискусійний вечір, спонзорований НТШ, на якому головним промовцем був д-р Тарас Кузьо з університету в Торонто; цікавий вечір із головним промовцем І. Котлярчуком – на тему шпигунства; і вечір у готелі Вардмана, – знайомство з-понад 40 стипендіятами Фонду Маскі, які приїхали з різних регіонів України. Також у звітовому році ВГ здійснила поїздку кораблем рікою Потомак, організувала джазовий вечір, в якому взяв участь джазовий піяніст з Канади Іван Стеч.

У дальшому звітуванні скарбник ВГ звітував, що в касі на час зборів є 42,000 дол..

Референт членства А. Підлуський поінформував присутніх, що членство ВГ впало до 184 членів, але тепер зростає завдяки цілеспрямованій праці, зокрема висиланню відповідних листів до членів.

Культурний фонд ВГ також може записати численні позитивні акції у звітовому році, серед яких – показ мод в українському Посольстві, п'ять концертів в залі ліцею старого міста в Александрії, серед яких був виступ музичної групи „Гармонія", струнного квартету Леонтовича, скрипаля Олега Криси, співака Стефана Шкафаровського і піяністки Лідії Артимів.

Голова Стипендійного фонду М. Драбик поінформував, що вибір стипендіятів на 2003 рік для Українського посольства з 22 зголошених вже майже закінчений і невдовзі імена будуть відомі. Він також повідомив, що збірка фондів на цю ціль буде продовжуватися в наступному році.

М. Драбик

Взаємно корисна зустріч Посла Дж. Гербста з нашою громадою

ЧИКАҐО - Дипломатія – це наука взаємопорозуміння між державами. На плечах дипломатів лежить відповідальна місія представляти свою державу, сприяти тому, щоб її політика була зрозумілою для громадян інших країн.

Як уже повідомлялось, уряд США призначив нового Посла в Україну – Джона Гербста. Вже з наступного тижня розпочнеться його дипломатична місія у столиці України. З метою знайомства з українською громадою Америки Дж. Гербст, перед від'їздом до Києва, відвідав Чикаґо, де проживає понад сто тисяч українців. У вівторок, 9 вересня, він зустрівся з громадою в Українському культурному осередку, відвідав фінансові та культурні установи, побував в Українській католицькій школі св. Миколая.

Насамперед Дж. Гербст відвідав Український національний музей, що знаходиться в центрі української околиці Чикаґо. Дирекція УНМ подякувала високому гостеві за честь, а президент музею Ярослав Ганкевич ознайомив його з історією створення музею та з програмою культурних взаємообмінів між музеями України і УНМ. Гостеві було подаровано книжку-альбом „Українська старовина", що вийшла в Україні завдяки сприянню УНМ. Оглядаючи експозиції музею, Посол Д. Гербст особливу увагу звернув на фотовиставку, присвячену темі Чорнобиля, також був захоплений бібліотекою-архівом, в якій зберігаються матеріяли про приїзд емігрантів з України, починаючи з 1892 року до сьогодні.

Під час обіду в приміщенні бібліотеки між послом Дж. Гербстом та провідниками української громади відбувся обмін думок на тему майбутніх та теперішніх взаємин між США та Україною. Посол високо оцінив такий спосіб контакту української громади в Америці та державної дипломатії і пообіцяв взяти до уваги поради та побажання українців діяспори.

На обіді з послом США Д. Гербстом були присутні президент 1-го Федерального щадничого банку „Певність" д-р Ю. Куляс, президент Українсько-Американської Федеральної кредитної спілки „Самопоміч" Б. Ватраль, президент Українського національного музею Я. Ганкевич, президент УККА, відділу в Ілиної, інж. О. Бараник, віце-президент УНМ д-р Ю. Грицеляк, адміністратор Українського культурного осередку О. Яремович та редактор радіо „Українська хвиля" М. Климчак.

На запитання радіопрограми, які надії посол покладає на Україну – він відповів: „Україна – цікава країна. Я іду туди з метою підвищити рівень взаємин між нашими країнами та допомогти Україні ввійти в евроатлантичну спільноту. А ще я хотів би бачити Україну квітучою демократичною державою".

Посол США в Україні Джон Гербст (третій зліва) серед представників української громади Чикаґо.

Марія Климчак

Перше Святе Причастя дітей Школи українознавства ОУА „Самопоміч"

НЮЙОРК - Перше Святе Причастя – це особливе свято в житті дитини, бо вона вперше має нагоду з'єднатися з Ісусом Христом в Святій Тайні Евхаристії.

Релігійне навчання дітей і Школі українознавства проводиться уже з передшкілля і в 1-ій клясі. А вже в 2-ій клясі, коли діти осягнули ціль релігійного навчання, відповідну їхньому віку, то тоді проводиться підготова їх до Сповіді і Святого Причастя.

І ось настав прекрасний день! До церкви Святого Юра входять парами святково одягнені діти – урочисто і поважно. На їхніх личках – і радісний усміх, і таємниче хвилювання. Сьогодні – їхній урочистий день, до якого вони так старанно приготовлялися.

Урочисту Божественну Літургію служив парох УКЦ св. Юра о. Пилип Сандрик, ЧСВВ. Церква гарно прибрана квітами і вишитими рушниками, була повнолюдна. Це батьки і рідні дітей, гості, учні і вчителі школи. Під час Служби Божої учні старших кляс школи під керівництвом учительки співу Марії Олинець гарно співали і цим дали ще більше урочистости цій події.На закінчення Божественної Літургії всі разом заспівали „Многая Літа".

У перших рядах – діти, котрі прийняли Перше Святе Причастя в церкві св. Юра в Ню-Йорку. Справа в третьому ряді – парох цієї церкви о. Пилип Сандрик, ЧСВВ. Зліва – вчителька релігійного навчання Віра Юлик і вчителька 2-ої кляси Марія Лисецька.

Дорогі батьки! Якщо Ви маєте дітей того віку, коли вони можуть приготовлятися до Першого Святого Причастя і ваші діти не є учнями Школи українознавства, то завжди можете зголоситися до канцелярії української школи ОУА „Самопоміч" в Ню-Йорку, директором якої є Ольга Кекіш. І ви зможете приводити своїх дітей на навчання катехизму.

Двері школи завжди перед вами відчинені, а ми, вчителі і священики церкви св. Юра, готові допомогти вашим дітям підготовитись до Святих Тайн Евхаристії.

„Якщо ви живете за моєю наукою, то ви направду мої ученики; ви пізнаєте правду, і правда вас визволить", – так звертається до нас усіх наш Господь Бог Ісус Христос. (Ів. 8:31-32).

Віра Юлик

Дванадцяті роковини незалежної України

Висловили віру в Україну

Учасники святкувань у Ню-Ситі.

НЮ-СИТІ, Н. Й. – На передодні наших святкувань, у п'ятницю, 21 серпня, появилась у місцевому англомовному часописі стаття: „Українці відзначать незалежність; місцева громада приготовляється до відзначення 12-ої річниці свободи". Це попередило жителів повіту про наші наміри і напевно причинилося до численної участи чужинців у святкуваннях.

Святкування почалися в неділю рано, 24 серпня, Богослуженням в намірі України та її народу в церкві свв. Петра і Павла в Спрінґ-Валлей, Н. Й. Після Богослуження, Іван Білик, священик-гість з України, відправив Панахиду за душі погиблих в боротьбі за волю України. Українсько-американські ветерани із 19-ої Станиці, в одностроях і з прапорами, держали почесну стійку під час Панахиди. У проповіді о. Іван підкреслив, що незважаючи на всі негаразди, „Україна живе, і хоч поволі, та впевнено прямує до своєї мети – стати провідною демократичною і добробутною державою Европи. Ми мусимо мати терпеливість і віру в Бога, віру в Україну і віру в український народ".

Після церковних відправ наша громада зібралась на площі повітового уряду для урочистого піднесення прапору. Присутні, під проводом члена 19-ої станиці УАВ Михайла Венґриновича, відспівали американський і український національні гимни. Під час співу нашого гимну Василь Шозда, командир 19-ої Станиці УАВ та Йосиф Брега, колишній Крайовий командир УАВ, підняли Український національний прапор.

Д-р Василь Лучків, Радний Українського Народного Союзу і господар святкувань, виступив із святочним словом. Він мав щастя бути в Україні того історичного дня, 24 серпня 1991 року. „Мені тяжко описати мої почуття того дня. Сльози, неймовірність, плач, молитви, гордість за Україну і за її народ, гордість, що я українець, радість, співи – все це вплелось у надзвичайно величаві святкування. Тепер західній світ не може далі іґнорувати стратегічне положення України якщо йому дійсно залежить на стабільності Европи і всього світу. Без стабільної України не можемо говорити про стабільну Европу, а тим більше про стабільність у світі".

Теодор Дусаненко, народний депутат до повітової ради, у своєму слові підкреслив важливість пошани до всього свого. Він заохочував молодь включитися в американське політичне життя бо це, на його думку, найпростіший і найбільш ефективний шлях допомогти Україні.

Наступного дня місцева англомовна преса інформувала читачів про перебіг наших святкувань. Також передала інтерв'ю із провідним членом нашої громади Петром Дудою та з д-ром В. Лучковим. Окрасою статті була кольорова фотографія 7-річного Миколи і 5-річної Тереси Дуди, одягнених в українських народних строях.

Василь Лучків

Український прапор на ратуші

НЮ-ГЕЙВЕН, Кон. – 24 серпня українська громада міста Ню-Гейвен урочисто відсвяткувала 12-ту річницю Незалежности України. Отець Юрій Годенчук парох української католицької церкви Св. Арх. Михаїла відправив урочисту Службу Божу за Україну і український народ в цілому світі. В церковній залі відбулася програма, яку відкрив голова Українського Конґресового Комітету Богдан Данко. Святом провадила Мар'янка Романич. Директор „Рідної Школи" виступив з головною промовою. Він дуже цікаво говорив про сучасний політичний стан і розвиток економіки в Україні. Він також розповів про враження американського посла Карлоса Паскуаля під час його перебування в Україні, та висловив свою думку про кандидатів на президента України в наступному році.

Анді Бамбер прочитав проклямацію губернатора Джона Ровленда, а Ліда Хома прочитала проклямацію посадника міста Джона ДеСтефано. Під час мистецької програми Л. Хома зворушливо продеклямувала вірш „Батьківщина" Олександра Доріченка. Учень „Рідної Школи" Михась Собко-Бадуляк прочитав вірш Романа Завадовича „Не цурайтеся мови". Анна Боровик дуже гарно деклямувала вірші „До українців" і „Річниця Незалежности". Свято закінчено спільним співом українського національного гимну.

Марійка Антонишин

Панував святковий настрій

ПАРМА, Огайо. – Українська громада Парми-Клівленду відзначила 12-ту річницю незалежности України в неділю, 24 серпня, в залі Свято-Покровського осередку концертом. Вже в суботу, 23 серпня, на тлі синього неба гордо повівали державні прапори України на ратушах Парми і Клівленду. В неділю на ранніх Богослуженнях отці-настоятелі в проповідях відзначили цю радісну річницю незалежности, також і диктори українських радіопрограм.

В громаді панував в цей день святковий настрій. В неділю відбувся концерт, його відкрив д-р В. Базарко вступним словом, а програму започаткував громадський мішаний хор (диригент Л. Кобрин), виконавши Американський та Український гимни і три пісні: „Благовісти, земле", „Гей, браття-опришки", „Стелися барвінку". Святочну доповідь виголосила проф. д-р М. Мудрак, присвятивши її теперішній ситуації в українській культурі.

Роля України у XXI столітті буде залежати від рівня національної культури – таким був висновок доповіді. Д-р Базарко проголосив імена осіб, які надіслали привіти на адресу УЗО – це Владика Р. Москаль, сенатори і конгресмени Огайо і посадники Парми, Клівленду і Норт-Роялтону.

Продовжуючи програму, чоловічий хор „Дніпро" (диригент О. Боднарчук, фортепіяно Н. Боєчко) виконав чотири пісні: „Воскресла", „Марш поляглих", „Крилець" і „Всміхнулося сонце" (солісти Л. Якимів і О. Мороз). Музики з України О. Федорюк (цимбали) і А. Підківка (сопілка) виконали буковинські, гуцульські мелодії і „Полтавську польку". В прикінцевій точці програми вокальний ансамбль виконав пісні „Наша Батьківщина", „Ясени", в'язанку народних пісень і „Наливаймо, браття". Молитвою „Боже Великий Єдиний" закінчено концерт.

Євген Бачинський

Відзначили славну річницю

МІНЕАПОЛІС, Мн. – 24 серпня в українській православній церкві свв. Михаїла й Юрія в Мінеаполісі з нагоди 12-ої річниці Незалежности України о. прот. Євген Кумка відправив Молебень, під спів церковного хору, яким керувала паніматка Галина Корсун. По Молебні всі перейшли до гарно удекорованої парафіяльної залі.

Свято відкрив голова парафіяльної управи Олександер Полець, який щойно повернувся з України, де відвідав церкву-посестру в місті Буча, Київської области. О. Полець коротко розповів про теперішню ситуацію в Україні та прочитав лист-подяку до наших прицерковних організацій та управи церкви, які зложили дар в сумі 1.000 дол. на розбудову церкви в місті Буча.

Наступною точкою був виступ Ольги Хоролець, яка продеклямувала вірш Івана Овечка „Україно". Потім були висвітлені відео з України про концерт у Києві з нагоди проголошення Незалежности України; про історію й архітектуру Почаївської Лаври та інше.

Загальне велике святкування Дня Незалежности відбудеться пізніше в українському центрі в Мінеаполісі.

Ольга Змага-Хоролець

Дванадцяті роковини незалежної України

Разом з побратимами

ГАРТФОРД, Кон. – Гартфордці готувались до цьогорічного свята Незалежности України з великою відповідальністю, по-особливому. Голова громадського комітету Ігор Рудько доклав усіх зусиль, щоб святкування пройшло успішно, надихнувши святковим ентузіязмом його організаторів ще задовго до свята. Та й з погодою нам пощастило. Наше місце зустрічі нічим не відрізнялось від українських Карпат, де гості почувалися, як вдома, змогли відпочити душею і тілом.

В неділю, 24 вересня, у парку Віліямса, що розташований у Глестонбирі, зібралось багато людей. Нашу радість розділили з нами наші друзі – поляки, болгари, росіяни, білоруси і вірмени. Традиційним українським привітом – короваєм на вишитому рушникові – вітали присутніх гостей Наталка Пинило та Назар Дзидзіцький. Спекла цей пишний коровай Ганна Стефак. Галина Думанська розпочала концертну програму словами Ліни Костенко, в яких поетка називає Україну раєм, святою землею. Ведуча переконливо додала, „що не зважаючи на те, що доля закинула нас далеко за її терени, наша любов до рідної землі не зменшилось, а ще зміцніла".

Розмову про Україну продовжив о. Мар'ян Чайківський, парох православної церкви в Гартфорді. Отець висловив надію, що вже недалекий той час, коли Україна назавжди утвердиться в колі незалежних держав.

Оленка Омеляш прочитала віршик „Хто якою мовою розмовляє", зворушивши серця слухачів і отримавши вдячні оплески.

Неоніла Медвідь прочитала свої поезії. Оля Борщова у супроводі ансамблю „Зорепад" заспівала пісню „Рідна мати моя" та всім знану „Червону руту" Володимира Івасюка. Свято мало своє продовження у спортивних змаганнях, дитячих забавах, співі групи „Зорепад". Певна річ, були традиційні вареники і голубці, зварені панею Дзедзицькою.

Мистецька виставка привернула увагу прихильників живопису та графічної скульптури. Свої праці до уваги громади представили художник Богдан Ошур та інженер Богдан Лесь. Чимало картин із власної колекції принесли Слава Вольф та Міша Ліхтін. Щасливці виграли в льотерію твір „Маки" Б.Ошура та квитки на виставу чемпіонів світу з фігурного ковзання, що відбудеться в Данбирі в жовтні цього року. Чотири грошові нагороди по 25 дол. стали приємною несподіванкою, яку оферувала кредитівка „Самопоміч".

Гартфордський громадський комітет добре організував і велично провів святкування 12-ої річниці Назалежности України. Кожен, хто прийшов на свято, залишив на згадку приємне відчуття великої родини.

Галина Думанська

Урочисте відзначення

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. – В суботу, 23 серпня, українська громада у Філядельфії величаво відзначила 12-ту річницю Незалежности України концертовою програмою в Українському Освітньо-Культурному центрі (УОКЦ) в Дженкінтавні, а в неділю, 24 серпня, на спортовому комплексі „Тризубівка" в Горшамі відбувся дуже успішний Фестиваль молоді і забава при звуках оркестр „Карпати" і „Гармонія".

Програма відзначення 12-річчя Незалежности України в УОКЦ включала: відкриття (інж. Методій Борецький, голова Громадського комітету); національні гимни співали Олег Чмир – український, Дмитро Терлецький – американський; Акт проголошення Незалежности прочитала Юлія Ступінь; вступну молитву провів Митрополит УКЦ Стефан Сорока; доповідь виголосив Екзекутивний директор Фонду катедр українознавства при Гарвардському університеті д-р Роман Процик; дует Одарки з Карасем з опери „Запорожець за Дунаєм" (сопрано Леся Грабова і баритон Олег Чмир) заслужив довгі оплески; деклямувала вірші Оксана Голубовська; виступив Народний артист України Михайло Кривень та гурт „Рапсодія" з Івано-Франківська; балетний виступ солістів балету Христини Шевченко і Альберта Давидова під керівництвом Володимира Шумейкіна; танцювальний ансамбль „Волошки" і чоловічий хор „Прометей". Галина Мазурок-Рей акомпаніювала всім солістам, а кінцеву молитву провів Архиєпископ УПЦ у США Антоній. Успішним майстром церемонії був Іван Праско. Присутніх в УОКЦ було 400 осіб.

В мистецькій програмі на „Тризубівці" виступали Леся Грабова, сестри Орос, танцювальний ансамбль „Волошки", Український баптистський чоловічий хор, бандурист Юліян Китастий, соліст Юрій Мельничук, соліст Григорій Бобул з України, оркестри „Карпати" і „Гармонія". В додатку відбулося змагання з копаного м'яча УСО „Тризуб" проти СУМ „Крилаті", яке закінчилися вислідом 3:0 в користь УСО „Тризуб" Перед початком програми в УОКЦ був висвітлений фільм про військову параду в Києві та показана історичної вартости виставка „Шлях до незалежности", яку багато учасників із захопленням відвідали.

З нагоди Дня Незалежности в п'ятницю, 22 серпня, і в суботу, 23 серпня, відбулися успішні танцювальні забави,

В згаданих відзначеннях ряд американських представників влади прислали свої привітання. Між ними був привіт від губернатора штату Пенсильванія Ренделa, Палата Репрезентантів штату з цієї нагоди видала спеціяльну проклямацію, яку її представник передав голові Громадського комітету особисто на концерті.

Обидві імпрези, в УОКЦ і на „Тризубівці", влаштував Громадський комітет (на „Тризубівці" з допомогою Управи УСО „Тризуб") в такому складі: інж. Методій Борецький – голова, мґр. Уляна Мазуркевич, мґр. Ігор Кушнір, інж. Михайло Нич, інж. Борис Захарчук, Галя Козак, д-р Петро Клюк, Лариса Стеблій-Дідаш, інж. Петро Гурський, адв. Євген Луців і Іван Праско – члени президії, та 23 представники громадських товариств Філядельфії і околиць.

Всім, хто причинився до успішного відзначення 12-ої річниці Незалежности України у Філядельфії, належиться щира подяка.

Методій Борецький

Українські Дні

ЧИКАҐО, Іл. – В суботу і неділю, 23 і 24 серпня, відбулись наші, вже двадцять сьомі, традиційні „Українські Дні", в рамках яких в неділю дуже поважною програмою наша громада відзначила 12-ту річницю Незалежности України.

Чисельну президію складали найвищі достойники наших церков із священослужителями, представники всіх наших організацій, місцевих державних установ, а в підніжжі сцени – великий гурт нашої молоді із СУМ-у, Пласту й ОДУМ-у, члени ветеранських громадських та жіночих організацій, які із прапорами зформували велике півколо. Релігійно-патріотичну молитву за український нарід виголосив Архиєпископ Всеволод, а доповіді Павла Бандрівського та Ігора Серафина заслужили своїм змістом і емоційністю рясних оплесків.

людей. З особливою приємністю хочу підкреслити, що в заході взяла активну участь найновіша хвиля еміґрантів, а сама площа рясніла від них. Наше велике признання для них!

УККА як організатор цих святкувань складає щиру подяку всім мистецьким одиницям, їхнім керівникам, ведучим програмою впродовж цих двох днів, доповідачам, невтомній „грошовій варті" при вступі на площу і всім, хто не пошкодував для цієї імпрези свої сили. УККА вдячний усім, хто своїми товарами, нерідко високомистецькими, прикрасив столи, станки, хто подбав, щоб учасники „Днів" не були голодними, нашим фінансовим установам – за допомогу, також спонзорам програмової книжки, яка стала своєрідною „жовтою книгою" з адресами певних під-

Скарбник повіту Кук Марія Папас (у центрі) серед Українсько-Американських ветеранів 32-ої Станиці під час святкувань 12-ої річниці Незалежности України в Чикаґо. М. Папас була головним промовцем на згаданих святкуваннях на площі Далі. Зліва: Володимир Чербуг, Адам Бігун, Петро Лисенко, Василь Мироняк, Петро Кавровський, Іван Стецин, Ярослав Яворський, Іван Матусяк і Роман Островський.

Сама програма обидвох днів була на високому рівні, і сцена ні на хвилину не була порожньою. Під вечір в неділю відбулась льотерія, щасливці виграли чотири квитки двох летунських ліній, переможців різних конкурсів дістали нагороди. Організатори „Днів" не забули і про наших найменших, і в неділю, після урочистої частини, малята мали змогу відвідати „мініятюрний зоологічний город", де одержали подарунки.

Український Конгресовий Комітет Америки як організатор цих святкувань доклав чимало зусиль, щоб цьогорічні „Українські Дні" відбулися якнайкраще.

За нашими підрахунками, за ці два дні нас відвідало 12 тисяч приємств, установ, будівельних фірм, як і поодиноких осіб.

Дякуємо тим отцям-душпастирям наших церков, які не тільки проголошували цю імпрезу, але й заохочували до участи в ній. Дякуємо нашому Радіо, яке безкоштовно реклямувало наші „Українські дні". Понад усе – подяка нашому небесному Творцеві за прекрасну погоду, без якої проведення такої імпрези було б не таким величавим і не так яскраво показало б, що „багацько нас", що всі ми живемо і спільно працюємо на благо нашої української спільноти на чужині та далекої, а так близької серцю України.

Іванна Ґорчинська

Дванадцяті роковини незалежної України

Калина нагадувала про Україну

ГАНТЕР, Н. Й. – Після Святої Літургії, яку у намірені українського народу відслужив о. парох О. Костик в урочисту неділю, 24 серпня, українська громада Гантеру щиро привітала Україну із 12-ою річницею Незалежности. Угору піднявся синьо-жовтий прапорець у руках маленького Тарасика Коростіля та китиці калини у руках дівчаток.

Свято відкрила співом гимну „Боже великий, єдиний" Марта Костик – дружина пароха. Відтак проф. Віталій Кейс у змістовному вступному слові висвітлив тему „Чи можна бути українцем, не знаючи української мови".

В мистецькій частині програми наші музичні хористи Наталя Хома та Володимир Винницький виконали елегію М. Лисенка „Сум". Вірш українського письменника В. Сосюри „Любіть Україну" спільно рецитували діти Оксана Коростіль, Тарасик Коростіль, Софійка Цісельська, Іринка Ефремова.

Скорбною згадкою про 70-ту річницю трагедії Великого голоду був вірш „У голодний рік" у виконанні С. Вовк. Наш маленький соловейко Ганнуся Грабовська виконала українську народну пісню „Не цураймося" та короткий вірш В. Квітневого „Яке то щастя – мати мову, якою створений „Кобзар".

Далі знову прославляли Україну діти: Оксана Коростіль розповіла про український соняшник із вірша С. Гостиняка „Рослинний гимн". Софійка Цісельська – віршем В. Сосюри про „синьоокий листопад", наймолодший учасник свята Тарасик Коростіль – віршем О. Довгого „Я вічний радістю сім'ї, ім'я якої Україна". Іванка Єфремова гарно деклямувала вірша Л. Українки „Тішся, дитино", а Світлана Грабовська рецитувала вірш Ганни Черінь „Будьмо", у співучасті всіх дітей. Мелодійний дует у складі Марти Костик та Степана Коростіля порадував піснею „Зоріла золота заграва". Під кінець програми відомий деклятор Микола Цісельський прочитав поезії М. Ткача „Священне древо України" та І. Гнатюка „Нащадки Оріїв".

Бадьоро прозвучав український національний гимн у виконанні присутніх та учасників програми та вірш В. Симоненка „Україно моя", який у закінченні програми рецутувала авторка допису, котра підготувала та вела програму свята.

Соня Вовк

В Атланті славили Україну

АТЛАНТА, Джорджія. – У неділю, 24 серпня, Українці Атланти святкували 12-ту річницю Незалежности України. Як належиться добрим християнам, кожен в цей недільний день спершу пішов до церкви, а вже тоді шлях стелився до одного з парків Атланти, де й відбулося свято.

Звучала українська музика, по шляху до місця проведення свята висіли, вітаючи всіх, синьо-жовті кульки. Наповнені їжею столи, покриті також синьо-жовтими скатертинами, гостинно запрошували всіх до спільної світлиці.

Все було, як годиться – і урочистий винic під слова і звуки гимну двох прапорів – України і Америки, проголошення змістовної доповіді, і, звичайно, невелична концертна програма. В ній піснями та віршами, а то й просто добрими словами згадали тих, хто були речниками українського самостійництва і соборництва та найбільше причинилися до великого надбання України – її Незалежности.

Люди славили Україну, бажали їй і самим собі щасливого майбуття.

Галина Середюк

Свято на Верховині

ҐЛЕН-СПЕЙ, Н. Й. – Нетрадиційне святкування 12-ої річниці Незалежности України організувала група молодих людей з числа іміґрантів „четвертої хвилі". Дводенна програма свята, яку запропонувала Асоціяції Українців Америки, сподобалася всім учасникам. На відпочинковій оселі на просторій галявині було розкладено намети. Діти гралися, а дорослі приготовляли святковий стіл. У головному будинку оселі „Верховина" відбувся святковий банкет, на якому були присутні від Генерального консульства України в Нью-Йорку Сергій Сибіга, подружжя Назаркевичів, Капчаків, брати Кінахи, кіно-акторка Оксана Лада, а також багато шановних людей, що проживають в околицях Ґлен-Спею. Після офіційного прийняття вібулася забава. Музики гурту „Обереги" та дует Люба і Микола мали чудову програму. Чарівні пісні та мелодії танців створювали приємний настрій. Традиційно, під час кожної української забави, музики виконують коломийку. У коло танцю стають ті, хто має добрий хист і міцні м'язи, як правило, це вихованці танцювальних гуртів „Сизокрилі", „Крилаті" та інших.

Наступного дня, вранці, під звуки музики гимнів України та США були підняті державні прапори. А потім частина учасників святкування, винайнявши байдарки, човни, надувні плоти, попливли річкою Делавар. Чудова погода, тепла та чиста вода, високі лісисті береги, дикі качки – казкова природа дарувала свою позитивну енерґетику святкового настрою учасникам нетрадиційного святкування Дня Незалежности України.

Василь Лопух

УКРАЇНА І СВІТ

„Вестерн Юніон" пожертвував 150 тисяч дол. для Центру жіночого здоров'я

Передання фондів для Центру жіночого здоров'я у Харкові.

Фонд „Вестерн Юніон", який є корпоративним фондом компанії „First Data Corp.", пожертвував 150 тисяч долярів для створення Центру жіночого здоров'я (Carelift International) у Харкові. Центр буде офіційно відкрито в 2004 році. В ньому працюватимуть понад 40 осіб, у тому числі 18 лікарів, які зможуть допомагати 250 пацієнтам щодня.

Ґрант від „Вестерн Юніон" (а це найбільша сума, яку було надано на потреби країн европейського реґіону) допоможе у зміцненні здоров'я жінок шляхом пропаґанди здорового способу життя та медичної просвіти, а також допомогою ранньої діягностики, лікування та післялікарняного медичного обслуговування; наданні необхідного обладнання та освоєнні персоналом техніки діягностики таких захворювань, як рак шийки матки, а також методів медичного спостерігання пацієнток під час вагітности; придбанні необхідних матеріялів та організації видалення побутового сміття з метою запобігання розповсюдженню захворювань.

Центр жіночого здоров'я, що відкривається у Харкові, є точною копією центру „Carelift", який працює в Києві, починаючи з березня цього року. Його створення є мірою протидії розповсюдженню передпологових ускладнень, дитячої смертности та випадків захворювання на рак грудей в Україні. Протягом останніх двох десятиріч кількість випадків захворювання на рак грудей збільшилась на 70 відс.Компанія „Carelift International", Фонд „Вестерн Юніон" та міністерство транспорту України дають нову надію жінкам України. З моменту відкриття Центру жіночого здоров'я в Києві більш ніж 7 тисяч українських жінок отримали медичну допомогу.

„Беручи до уваги серйозний успіх київського центру „Carelift International", а також велику кількість пацієнтів, які дістали допомогу, „Вестерн Юніон" вважає своїм обов'язком зробити життєво важливі медичні технології більш доступними для жінок, що мешкають у Харкові", – сказав Пітер Гнатюк, реґіональний директор українського відділу „Вестерн Юніон".

Як зауважила Луела Чавес Д'Анджело, виконавчий директор Фонду „Вестерн Юніон", „виділяючи цей грант компанії „Carelift International", ми сподіваємось допомогти зберегти здоров'я українським жінкам та їх дітям. Обидві нашім організації роблять свій скромний внесок у зміцнення здоров'я нації в цілому".

Джеф Глос, голова компанії „Carelift International" сказав: „Українські лікарі, з якими ми познайомились, віддають праці свій інтелект, свої руки й серця. Але, попри весь талант та самовідданість, їм нерідко бракує основних інструментів, які давали б змогу врятовувати людське життя. Ми сподіваємось на продовження нашої співпраці з „Вестерн Юніон", яка допоможе лікарям України дарувати надію, здоров'я та зцілення своїм пацієнтам".

Н. Н.

Помер Владика Іван Марґітич

ЛЬВІВ. – З глибоким сумом повідомляємо, що 7 вересня 2003 року, на 83-му році життя помер Преосвященний Владика Іван Марґітич, Єпископ Мукачівської епархії Греко-Католицької Церкви. Владика Іван помер під час Архиєрейської Божественної Літургії, в селі Пилипець Міжгірського району Закарпатської области. Покійний прибув до цього села для того, щоб освятити новий престіл. Попередньо встановлена причина смерти – гостра серцево-судинна недостатність.

Народився Владика Іван Марґітич 4 лютого 1921 року у селі Боржавське Виноградівського району, в селянській родині. Мав двох братів і чотири сестри.

Під час навчання в Хустській гімназії мріяв стати місіонером в Африці чи в Азії, однак, у зв'язку з початком Другої світової війни цей намір не мав можливости здійснити.

Після закінчення Хустської гімназії в 1941 року вступив до Ужгородської богословської академії. Після першого року навчання був засуджений угорським окупаційним воєнним трибуналом на два роки тюрми суворого режиму за належність до українського підпілля.

У 1946 році в Ужгороді закінчив богословські студії. Ієрейські свячення отримав 18 серпня 1946 року (від Єпископа Теодора Ромжі). Був помічником пароха в м. Севлюші-Виноградові. Відтак призначений адміністратором в м. Рахові, де прослужив до 10 лютого 1949 року.

У лютому 1951 року арештований і засуджений на 25 років позбавлення волі. У вересні 1955 року був звільнений за амнестією. Упродовж усього часу душпастирював у підпіллі.

10 вересня 1987 року у Львові прийняв єпископські свячення (святитель – Єпископ Софрон Дмитерко). 25 січня 1991 року призначений єпископом-помічником Мукачівської єпархії і синкелом для українців Закарпаття. У зв'язку з досягненням 75-річного віку, згідно з кан. 210 § 1 Кодексу Канонів Східніх Церков, Владика Іван пішов на емиретуру.

о. **Ігор Яців**

Зустріч з сенатором Джо Ліберманом

ВАШІНҐТОН. – У понеділок, 8 вересня, Коаліція представників громад Центральної та Східньої Европи зустрілася з сенатором-демократом від штату Конектикат Джо Ліберманом для обговорення питань закордонної політики США. Члени Коаліції дискутували американсько-російські взаємини, НАТО і Евро-атлантичні стосунки, закордонну допомогу США, публічну дипломатію, включно зі становищем і програмами „Голосу Америки" та Радіо „Вільна Европа"/ Радіо „Свобода" до згаданого реґіону.

Евген Іванців, другий заступник президента Українського Народного Союзу, описав політичний та економічний тиск Росії на її сусідів, вказуючи на спроби Москви вбити Едварда Шаварнадзе, президента Грузії, та закупити головні національні активи України, Грузії і Литви. Він підкреслив, що закордонна політика Росії випливає з її внутрішньої політики, котра запеpечує політичні та людські права для меншин, геноцидну війну в Чечні, відсутність свободи преси та переслідування інших релігій за вийнятком Російської Православної Церкви. Він нагадав, що 11 мільйонам українців, які живуть в Росії, не дозволено реєструвати Української Православної чи Католицької Церкви. Сенатор Дж. Ліберман заявив, що не був свідомий про переслідування Українських Церков в Росії.

Підкреслюючи важливість того, щоб США застосовували до Росії те саме мірило, як і до інших держав, Е. Іванців запитав, які були б зміни політики стосовно Росії в уряді Дж. Лібермана. Сенатор на це відповів, що на його думку, американська закордонна політика мусить базуватися на засадах-правилах і що з Росією треба говорити з точки зору сильнішого. Він обіцяв вимагати від Росії дотримування міжнародних норм.

Джон Карч зі Словацької Ліги Америки закликав сенатора підтримати міжнародні програми, гроші для яких повернено до рівня „FY" 2003, однак неясно, чи їхні послуги залишаться в наступному році.

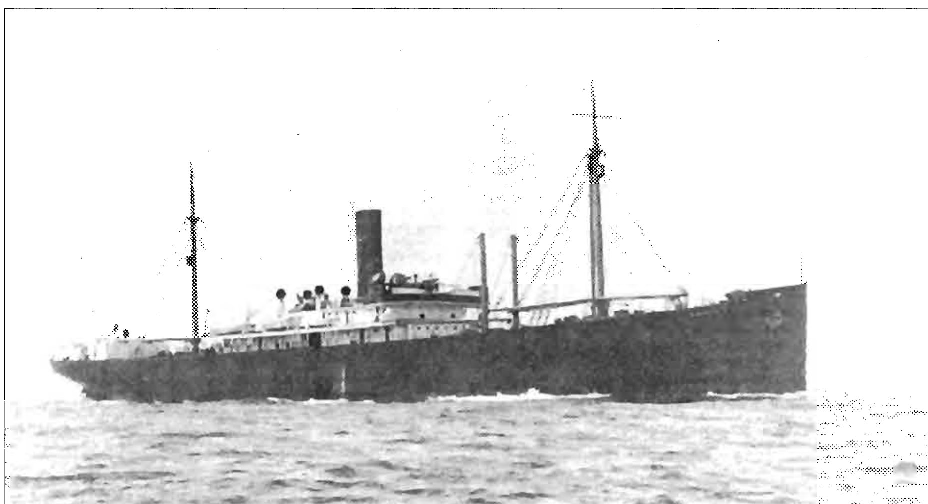
Дякуючи сенаторові за його довголітню підтримку розширення НАТО, Франк Козщорус з Мадярсько-американської коаліції переконував, щоб США розоширювали свою підтримку тим країнам, які виказують бажання бути вірними принципам НАТО.

Сенатор Дж. Ліберман подякував присутнім за ознайомлення його з проблемами та висловив сподівання, що ця зустріч стане почином дальших дискусій про закордонну політику. Він сказав: „ В найкращому випадку американська закордонна політика – це підкреслення американських принципів свободи та демократії". Він зазначив, що коли буде обраний Президентом США його закордонна політика базуватиметься „ на наших найкращих вартостях, силі союзів і допомозі новим незалежним країнам Центральної та Східньої Европи".

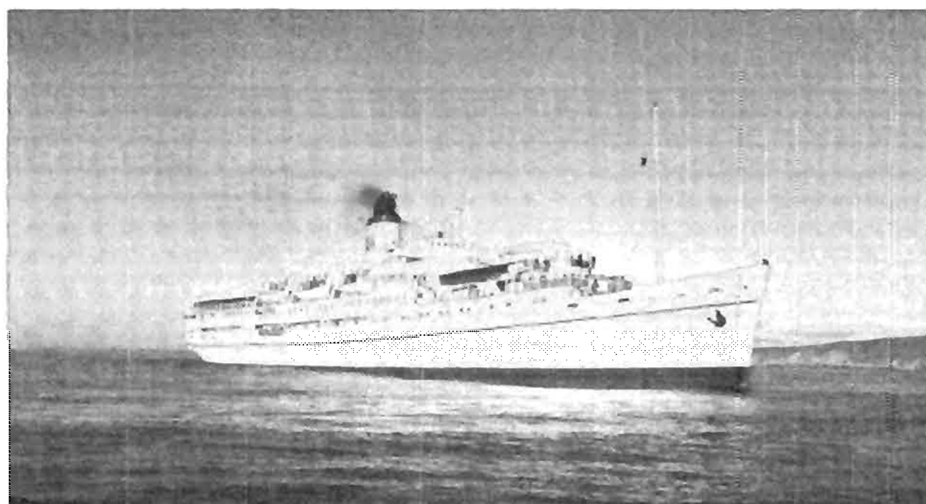
Коаліція представників громад Центральної та Східньої Европи представляє 20 млн. американців походженням зі згаданого реґіону Европи. Коаліція складається з 18 організацій в Америці, включно з Українським Народним Союзом і Українським Конґресовим Комітетом Америки, котрі активні у питаннях американської закордонної політики впродовж останнього десятиріччя. На згаданій зустрічі був присутній також Михайло Савків, президент УККА.

Евген Іванців

Найстаріший у світі пароплав продає українські книжки

Пароплав „Медіна" в роки Першої світової війни

Плавуча книгарня „Дулос" прибула до Одеси

ОДЕСА. – Від 28 серпня до 15 вересня в морському порті перебував найстаріший у світі океанський пасажирський корабель „Дулос", обладнаний як пересувна книгарня німецької благодійної організації „Добра книжка – для всіх". Це вже друга візита „Дулоса" до Одеси. Під час першої, в 1994 році, корабель відвідали майже 30 тисяч осіб, які придбали багато книжок з мистецтва, підприємництва, наукової, християнської, художньої і дитячої літератури. Нинішнього року плавуча книгарня пропонувала відвідувачам 6 тисяч видань, серед яких було багато українською мовою. Залогу книгарні складають 400 добровольців з 40 країн світу.

Цікава історія корабля. Його було побудовано у 1914 році в США як вантажне судно „Медіна". В 1916 році судоверф продала судно корпорації „Матсонія" для перевезення цибулі з Нью-Йорку до Тексасу, але за умов Першої світової війни пароплав було реквізовано для військових потреб і він служив в американській службі постачання. Після війни пароплав належав компанії „Мальорі", яка об'єдналася згодом з компаніями „Клайд", нюйоркською і пуерторіканською. В роки Другої світової війни пароплав ніс службу в береговій охороні США.

Тридцять років у ролі вантажного судна скінчилися в Італії, де „Медіну" переобладнали на пасажирське судно для перевезення переселенців з Европи до Австралії, і назвали „Рома". На кораблі могло бути 287 пасажирів в кабінах або 694 в загальних спальнях. Проте власники „Роми" збанкрутували, і судно в 1952 році виставили на продаж з аукціону. Старий корабель зацікавив єдиного покупця Джакомо Косту Андрея, який на придбаному судні замінив парові машини дизелями, збільшив число палуб до шести і довів число пасажирів до 900. Під назвою „Франка Сі" судно плавало на південно-американських маршрутах. У 1959 році сталася ще одна перебудова судна, після якої воно стало круїзним кораблем першої кляси. 345 пасажирів мали касіно, басейн, кінотеатр. „Франка Сі" перебувала у Середземному морі, заходила і в Чорне море, порти Атлантики. Але поява великих круїзних кораблів змусило пароплавство „Коста" передати „Франку Сі", якій сповнилося 63 роки, на брухт. В останньому її рейсі до островів Греції на борту були працівники німецької організації „Добра книжка – для всіх", які запропонували продати їм корабель під книгарню, і 4 листопада 1977 року придбали його.

Судно було переобладнане і дістало нову назву „Дулос", що грецькою мовою означає „Слуга". Басейн і касіно були перетворені на книгосховища. Відтоді „Дулос" відвідав понад 400 портів в 90 країнах. На ньому побували понад 17 мільйонів осіб. Своє 80-ліття „Дулос" урочисто відзначав у французькому порті Тулон 22 серпня 1994 року.

Фелікс Хмельковський

АдвоКати...

(Закінчення зі стор. 5)

СРСР інституту адвокатури при розгляді політичних справ, де садять людей „іншодумців“...

Як суд, так і прокуратура, так і державна безпека, так і міліція є вузлами на батозі, яким periщать, і будуть періщити Литвина за його вільнодумство, за його літературну творчість та правозахисну діяльність“.

І знову риторичне запитання – чи міг адвокат (будь-який!?) врятувати підзахисних Стуса та Литвина? Ні, бо їхня доля вирішувалася не в залі суду. Не у Васильковї, і навіть не у Києві. Збереглися архівні документи, що свідчать: репресії проти членів Московської, Української, Литовської, Грузинської та Вірменської Гельсінських груп розпочалися після відповідної санкції ЦК КПРС. Голова КҐБ СРСР Юрій Андропов доповів, партія ухвалила рішення, відтак його довели до республіканських комітетів держбезпеки і ті вже спустили на дисидентів „ланцюгових псів“ із 5-го ідеологічного управління...

Всі інші коліщатка радянської тоталітарної системи лише забезпечували реалізацію московсько-цеківських рішень. Менти й гебісти фальсифікували справи. Чорноволові та Горбалеві не пощастило найбільше – їм приписали „спроби зґвалтування“, Ярославові Лесеву – наркотики, Олесеві Бердникові – підкинули валюту та порнографію тощо. Народні суди штампували терміни – за максимумом. Адвокати відверто „грали гру“, не забуваючи, правда, здирати гонорари з убитих горем родин...

Преса реґулярно друкувала статті про „аґентів ЦРУ“, „фашистів у сутанах“, „українських буржуазних націоналістів“. Спілка письменників була відверто погромною інституцією. „Інженери людських душ“, залякані або підкуплені режимом, майже одностайно засуджували „неправильну поведінку“ Івана Світличного, Валерія Марченка, Євгена Концевича, водночас „талановито“ славили Леніна, видавалися у престижних московських видавництвах, їздили за кордон, де ганебно брехали в очі „прогресивним“ українцям і уникали зустрічей і дискусій з „націоналістами“.

Чому націонал-патріоти і нинішні опозиціонери не можуть пробачити конформізму, пристосуванства та відвертого колябоpанства лише В. Медведчукові? А хіба галичанин і колишній член юнацтва ОУН Дмитро Павличко не знав, що бреше, коли писав маячню про бандерівців?

Чому ніхто з орденоносних інтеліґентів – письменників, музикантів, вчених – не знайшов у собі мужности попросити політичного притулку у Канаді чи США та розповісти світові про фальш комуністичної системи, про русифікацію, про голодомор? Чому так не вчинили мудрі нині Костянтин Ситник, Борис Олійник, Володимир Яворівський, Павло Мовчан?

Хто мусив знати істинну ціну поетичному генію Стуса – „син поліцая“ чи керівники Спілки письменників? Чому у вже перебудовному 85-му ще живого, але ув'язненого Стуса висунув на Нобелівську нагороду з літератури німець Генріх Бьоль, а не українець Іван Драч? На жаль, українське суспільство ще не дозріло, щоб про таке запитувати у людей, які пнуться вважати себе елітою.

Все ж яку роль відіграв В. Медведчук у житті Василя Стуса? Єдиним об'єктивним джерелом про їхнє співіснування є 58-ме число московського самвидавного журналу „Хроніка тєкущих событій“. Саме там ми й можемо прочитати звіт про судовий процес 29 вересня – 2 жовтня 1980 року, що проходив у залі Київського міського суду. Головував суддя Фещенко, звинувачення підтримував прокурор Аржанов, захищав Віктор Медведчук. До речі, Стус чудово розумів, що справа не у конкретному виконавцеві, тому неодноразово відмовлявся від послуг адвоката. Взагалі!

За даними джерела „Хроніки...“, Медведчук на суді визнав, що всі „злочини“, нібито вчинені його підзахисним, „заслуговують на покарання“. Але просив врахувати, що Стус, працюючи на виробництві, „виконував норму“, а до того ж має низку хронічних захворювань. Такі арґументи, треба розуміти, мали пом'якшити жорстокість спущеного з Москви вироку.

Насправді боронили Василя дві сміливі жінки – Михайлина Коцюбинська та Світлана Кириченко (дружина іншого політв'язня, Юрія Бадзя). Михайлина Хомівна, виступаючи в суді, назвала Стуса „людиною з оголеною совістю, нездатним пройти повз найменшу несправедливість“, заявила, що „є щасливою від того, що доля звела її з підсудним“. Світлана Кириченко не відповідала на запитання катів, бо „не вважає процес законним“, а відтак заявила, що „свідчитиме на тому суді, де Стус буде звинувачувати, а не сидіти на лаві підсудних“, і на знак протесту залишила залю.

За словами очевидців, у В. Стуса „вкрали“ останнє слово. Спецпубліка, яка грала роль „масовки“, покірно потягнулася до виходу. Василь гучно, як він це вмів, крикнув: „Кати!“ й на весь голос вигукнув рядок з вірша Михайла Лермонтова: „І ви не смоєте всєй вашєй чорной кровью поета праведную кровь!“

Вирок для „особливо небезпечного рецидивіста“: десять років позбавлення волі у таборі особливо суворого режиму та п'ять років заслання. На побаченні, відразу після суду, сказав дружині, що такого періоду „не витягне“.

Після жорстокого, по суті, смертельного вироку, із горьковського заслання на увесь світ пролунав одинокий, але сильний голос академіка Андрія Сахарова: „Нелюдяність вироку українському поетові Василеві Стусові – сором радянської репресивної системи. Так життя людини ламається безповоротно – це розплата за елементарну порядність та нонконформізм, за вірність своїм переконанням, своєму „я“...

До речі, ще трохи інформації професійним „борцям за моральне здоров'я нації“. Василь Овсієнко публічно згадував про те, що його слідчий Микола Цімох працює в... Адміністрації Президента України, а інший – Анатолій Чайковський очолює Житомирське СБУ. Ноль реакції. Володимир Малинкович не раз писав про негідну ролю, яку грав колишній слідчий КГБ і нинішній секретар РНБОУ Володимир Радченко у катуваннях дружини В. Малинковича. Жодної реакції, нікого це не хвилює. Прокурор Віталій Бойко, який засадив за ґрати письменника-фронтовика Миколу Руденка та Олексу Тихого, багато років пропрацював головою Верховного суду і тепер розкошує на ексклюзивну державну пенсію. Знову жодної реакції. Євген Марчук так і не розповів про те, що ж він стільки років робив в ідеологічному управлінні Комітєта гэосбєзопасності УССР. Кому це цікаво?!

Вахтанг Кіпіані

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Сезон закінчився двома славними концертами

ГАНТЕР, Н. Й. – Центр Української культури в Гантері, де літню серію концертів провадили впродовж двадцяти літ Наталка та Ігор Соневицькі, цього року перейшов під адміністрацію Іки Кознарської-Казанови, редактора „The Ukrainian Weekly", а музичним директором став Володимир Винницький, який бере участь в концертах як піяніст-виконавець. Їхній сезон тривав по суботах з 5 липня до 31 серпня і закінчився двома славними концертами.

Особливо рідкісним був концерт в суботу, 30 серпня, коли відбулася презентація нової опери „Мойсей" сучасного українського композитора Мирослава Скорика. Композитор розповів, що вистави опери йдуть у Львові, з успішними виступами вони відвідали Київ, а в Польщі – Бидгощ і Варшаву, де вистави пройшли з феноменальним успіхом. Прем'єра „Мойсея" відбулася 23 червня 2001 року у Львові, до театру під'їхав Папа Іван Павло II, щоб поблагословити спектакль, і мав зустріч з композитором.

М. Скорик вибрав п'ять баритонових арій для ілюстрації вокальних точок опери. Молитва Мойсея „Самота огорнула мене", „О Ізраїлю, чадо моє", „Притча про дерева". Дві арії найбільшого противника Мойсея, Датана: „Марно пророчиш" і „Хто пророка із себе вдає". Через відсутність української програмки, титули арій я подаю за словами текстів, в лібрето чи партитурі вони можуть фігурувати під іншими назвами.

Під фортепіянний супровід композитора вокальні партії виконав Олег Чмир, і його голос прекрасно звучав впродовж цілого вечора, міняючи барви відповідно до характерів дієвих осіб.

Представляючи Мойсея в арії „Самота огорнула мене", його голос набрав сумовитої розпачі пророка, що зневірився в Єгові. Знову ж арія „О Ізраїлю, чадо моє", представляє любов Мойсея до народу, де Чмир зумів надати шовково тужливого звуку до слів „... Як люблю я безмежно тебе, а проте покидаю".

Надзвичайно сильне враження залишає арія Датина „Хто пророка із себе вдає", яка закінчується драстичними словами: „Той на пострах усім поколінням буде битий камінням", з кількакратним повторенням, „Битий камінням". Голос Чмира з іронії на початку арії перейшов до грізного клекоту на словах „битий камінням". Тут Чмир співав комунікативно з деякою мовою рухів, він жив музичним звуком і поетичним текстом одночасно. Таке виконання, мабуть, неповторне.

Щоб дати публіці посмак театральної вистави „Мойсея", висвітлено чотири фрагменти відео-запису опери.

Друга частина концерту була присвячена 65-літтю композитора, в якій М. Скорик виконав свої фортепіянні твори, а Олег Чмир заспівав три пісні, написані М. Скориком.

В неділю, 31 серпня, відбувся заключний концерт сезону, в ньому виступив Струнний квартет „Форте" з Бруклинської консерваторії. Члени ансамблю: одесит Михайло Кучук і львів'янин Олександер Абаєв – скрипаки, альтистка Роумі Петрова і челіст Стас Орловський з Болгарії. Вони грали Чельовий квінтет Шуберта та Концерт для скрипки, фортепіяно і струнного квартету Ернеста Шосона. В цій програмі квартет „Форте" музикував з цілим сузір'ям знаменитих українських солістів. В „Квінтеті" грала знаменита челістка Наталія Хома, що своєю грою помогла одухотворити шедевр романтизму, надаючи йому віденської грації. В „Концерті" Шосона солістами були скрипак Юрій Харенко і піяніст Володимир Винницький, які своєю довершеною грою здобули серця слухачів. Ю. Харенко сконцентрував увагу на мелодійну лінію, а В. Винницький виразно витягав тематичні тони з-посеред бурхливих пасажів і стрімких летів.

Мені пощастило бути на обох концертах 30 та 31 серпня, і мушу ствердити, що вони пройшли з аншлагом на високій ноті.

Гантерський фестиваль, єдиний в тій околиці, що плекає поважну музику, і в його програмах можна прослухати твори українських композиторів. Не менш важливим елементом є, що наші мистці дають змогу американській публіці переконатися у високому стандарті їхнього музичного виконавства.

Від щирого серця бажаю новим керівникам Фестивалю успіхів в майбутньому, для поширення доброї української музики і прослави наших мистців. Їх варто слухати і підтримувати.

Богдан Марків

Члени струнного квартету „Форте" та запрошені виконавці на заключному концерті у „Ґражді", 31 серпня ц. р. (зліва): Наталя Хома, Стас Орловський, Михайло Кучук, Роумі Петрова, Володимир Винницький і Юрій Харенко; (відсутній на фото Олександер Абаєв).

Маестро Мирослав Скорик (зліва) та співак Олег Чмир (справа) з Володимиром Винницьким, музичним директором „Концертів в 'Ґражді' " при Центрі Української культури в Гантері, після концерту 30 серпня, на якому представлено уривки з опери композитора М. Скорика „Мойсей", а також його фортепіянові твори та пісні.

Дві цікаві доповіді в УІА

НЮ-ЙОРК. – Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій Великого Ню-Йорку і Український Інститут Америки заплянували на суботу, 27 вересня, дві цікаві доповіді.

Професор Юрій Шаповал доповідатиме про Український ренесанс 20-их років і Голодомор 1932–1933-их років, а д-р Олексій Дубас – про короткочасну „відлигу" доби П. Шелеста і посилене російщення України у 70-ті роки, в добу В. Щербицького.

Програма почнеться в 7-ій годині вечера. Місце: Український Інститут Америки, при 79-ій вулиці і 5-ій евеню (Corner of 79th Street and 5th Avenue). Вступний добровільний даток – 10 дол.

Доповіді покладуть початок „поході правди Голодомору" у Ню-Йорку, котрий завершиться „Походом Пам'яті" 15 листопада і урочистостями в Катедрі св. Патрика.

Професор Юрій Шаповал – автор книги „Командири Великого Голоду" і понад 400 публікацій, доктор історичних наук, керівник Центру історичної політології Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України.

Дослідження професора Шаповалова зосереджені на політичній історії України XX століття, історії комуністичного тоталітаризму в Україні, українсько-польських взаєминах у XX столітті і темі „Євреї України за умов комуністичного тоталітаризму".

Д-р Олексій Дубас закінчив історичний факультет Київського педагогічного інституту, працює як генеральний директор видавництва „Генеза" в Києві.

Просимо всю громаду на цікаві доповіді!

Володимир Курило

Україна за тиждень...

(Закінчення зі стор 2)

А. Зленко попрощався

КИЇВ. – У перших днях вересня Анатолій Зленко, який склав зі себе повноваження міністра закордонних справ, сказав, що, на його думку Україна, не змінить свого курсу на европейську та евроатлантичну інтеграцію. У прощальній промові він говорив про труднощі і сказав, що за мінімально сприятливих умов українська дипломатія досягла, як він висловився, максимально можливих позитивних результатів. „Зовнішньополітична служба зустрічала всі випробування з гідністю і перед жодним не пасувала навіть тоді, коли, здавалося, виходу немає", сказав А. Зленко. Йду з посади з піднятою, хоча і з сивою головою. Поміж проблем, які вдалося розв'язати, А. Зленко згадав ядерне роззброєння, питання Криму, розподілу Чорноморської фльоти, Празьку зустріч НАТО, трагедію 11 вересня 2001 року, іракську кризу. Серед досягнень А. Зленко назвав порятунок, як було сказано, взаємин України зі США та, за його словами, вирівняння взаємин з Росією.

Українсько-Арабський інститут в Україні

КИЇВ. – 1 вересня 2003 року у Міжрегіональній академії управління персоналом відбулася церемонія відкриття першого в Україні Українсько-Арабського інституту міжнародних взаємин, якийноситиме ім'я видатного арабського філософа XII ст. Аверроеса. У церемонії взяли участь народний депутат України, голова Народного Руху України Борис Тарасюк, народний депутат України Генадій Удовенко, народний депутат України, академік Борис Олійник, народний депутат України Левко Лук'яненко, представники Альжиру, Лібії, Палестини, Ливану, Азербайджану, Куби, В'єтнаму, Білорусі, Південної Африки, Хорватії, голова Ліги арабських держав, представники наукових і підприємницьких кіл. Глава місії Ліги арабських держав Саїд Аль Барамі високо оцінив співпрацю арабських посольств, арабської діяспори в Україні з керівництвом МАУП, результатом якої стало відкриття Українсько-Арабського інституту. „Створення цього закладу підтверджує відкритість Академії до різних культур світу, – сказав він. – Цей інститут стане новим мостом для діялогу цивілізацій і культур". Почесний директор Українсько-Арабського Інституту Борис Тарасюк зазначив: „Вже стало традицією, що 1 вересня у МАУП відкриваються нові інститути. Цей навчальний заклад стане центром підготування міжнародників не лише для України, а й для багатьох країн світу".

Рівне відзначило 720-річчя свого заснування

РІВНЕ. – 25 серпня Рівне відзначило своє 720-річчя (перша згадка про місто занотована в одній з польських історичних хронік). Цього дня у храмах міста проведено святкові Богослужіння. Центральні вулиці міста і майдани заполонили учасники міжнародного фестивалю традиційної народної культури „Древлянські джерела" – професійні артисти, колективи художньої самодіяльності. Серед офіційних заходів свята – привітання міських і обласних керівників. Відбулося відкриття статуї Божої Матері на розі вулиць Соборної та 16-го липня. (Ця скульптура вперше з'явилася приблизно на цьому ж місці ще у 1770 році, як оберіг жителів Рівного проти чуми, а потім була знищена більшовиками). Центральною вулицею Соборною промаршували зі зброєю військовослужбовці Рівненського гарнізону.

Зникли старовинні меблі Митрополита А. Шептицького

ЛЬВІВ. – Глава Української Греко-Католицької Церкви кардинал Любомир Гузар заявив 27 серпня на пресконференції, що УГК Церква звернулася до правоохоронних органів з проханням відкрити кримінальну справу щодо факту зникнення меблів 18-19 століть, які належали Митрополитові Андреєві Шептицькому. Як повідомив кардинал Л. Гузар, звернення до правоохоронців здійснено ще задовго до публікацій матеріялів щодо зникнення меблів у львівській пресі. Меблі зникли із реставраційної майстерні, куди їх віддали у 2001 році. Це старовинні крісла, дивани, столик, шафа для посуду. Фахівці оцінюють ці антикварні речі у 35-40 тисяч долярів і певні, що їх не могли вивезти за кордон. „Маємо надію, що ці речі, дасть Бог, знайдуться", – каже кардинал Л. Гузар.

На свіжу могилу подрузі Олі

Нас було небагато і ми жили у тісному гурті. Поза школою ми мали добре сплановані заняття в українському середовищі, які включали Церкву, Школу українознавства і Пласт. Це були ранні 50-ті роки в Джерзі-Ситі, Ню-Джерзі, коли ще „Свобода" знаходилася на „Grand Street". З тих часів знаємо подругу Олю, вона брала участь у нашому житті як віддана пластова виховниця, добра знайома і навіть сусідка. За пластовим звичаєм, зверталися ми до неї як до найщирішої подруги.

Подруга Оля Колодій-Парубчак походила з Перемишля, а по війні, так як і ми, приїхала з батьками до Америки. Осівши в Джерзі-Ситі, вона включилася в українське громадське життя і віддано працювала з молоддю. Її буденне життя складалося зі заробіткової праці та опіки над старшими родичами. Коли подруга Оля вийшла заміж, то не довелося їй мати своїх дітей, за те вона віддавала багато часу пластовій праці.

Вона була скромна, з дуже лагідною вдачею, коли поучувала нас або звертала нам увагу, то завжди спокійним голосом. То були ще, як кажуть, старомодні часи – діти ще всього не знали, старших слухали, поважали. Нині за таке виховання родичі дорого платять добрим приватним школам. Наша „групка" мала це виховання від подруги Олі і інших таких, як вона, в тому ж Джерзі-Ситі.

Подруга Оля мала й почуття гумору. Розказувала вона нам жарти і поговірки ще з-перед війни, і тому ми розуміли той світ, який наші батьки через війну втратили. Вона також розуміла наші дитячі жарти і навіть збитки, мала вирозуміння для наших дитячих примх і манер, тоді коли ми переходили так звані „телячі роки", в яких американський світ назвав підлітків „тінейджерами". Ми виростали поруч подруги Олі, вона працювала з нами над нашими пластовими проєктами, тішилася нашими успіхами, нагородами і любила нас, мов своїх дітей. А коли наш гурток перейшов до старшого пластунства і подався до куреня „Перші Стежі", то подруга Оля пішла з нами – до сеньйорок „Перших Стеж".

Ми виросли, розсипались по світі – започаткували свої родини і, як буває в житті, нас полонили буденні обов'язки. Подруга Оля також відпрацювала 30 літ в Головній канцелярії Українського Народного Союзу, відійшла на заслужену пенсію, захворіла і врешті 17 серпня ц. р. відійшла від нас. Ми телефонічно передавали між собою цю сумну вістку. Подруга Оля відійшла від нас, а з нею закінчилася й наша юність" і сповнилися слова часто співаної нами пісні:

„Стукнула осінь у наші ворота,
Весні прекрасній немає вороття"...

В імені куреня „Перші Стежі" складаємо глибокі співчуття чоловікові подруги Олі, Степанові Парубчакові, та її родині. Молимося за душу покійної. А в серці співаємо подрузі Олі „Ніч вже йде", тиснемо ліву руку і дякуємо їй за гарні спогади юних літ та прикладну пластову дружбу.

Д.М.З.

Філядельфія, ПА, серпень 2003 р.

УПРАВА І ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ „ДУМКА" В НЮ-ЙОРКУ

висловлюють щирі співчуття дружині Марійці, доням Аді і Зені та ближчій і дальшій Родині з приводу відходу у вічність

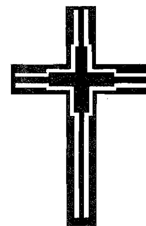
СВ. П.

ОМЕЛЯНА ГЕЛЬБІҐА

довголітнього члена хору „Думка", тенора-соліста.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА і ЧЛЕНИ ХОРУ „ДУМКА"

З великим жалем і болем ділимося з ріднею і знайомими сумною вісткою, що з волі Божої по тяжкій недузі, проживши 58 років, відійшов від нас у вічність, 1 вересня 2003 р. наш найдорожчий, одинокий СИН, БРАТ, СЕСТРІНОК і КУЗИН

СВ. П.

д-р ЮРІЙ БОГДАН МАЦЬКІВ

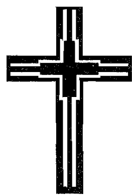
Довголітній професор математичних наук на Loyola College в Балтиморі, Мд., автор математичного підручника, гість-викладач в різних університетах, частий доповідач на математичних симпозіюмах Америки та частий дописувач до багатьох математичних журналів.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відправлено в каплиці Loyola College в суботу, 6 вересня 2003 р., а опісля тлінні останки були похоронені на цвинтарі Dulaney Valley Memorial Park в Балтиморі, Мд.

В глибокому смутку:

мама – ХРИСТИНА ЛАШЕВСЬКА з мужем БОЛЕСЛАВОМ
тета – МАРІЯ СТЕЦЬ з мужем ЮРІЄМ
кузинка – АРІЯДНА СТЕЦЬ-ЯКОНЕН
сестри – ХРИСТИНА МАЦЬКІВ з донькою ТАМАРОЮ
– МАРТА МАЦЬКІВ з мужем ДЕНИСОМ МОГЕРОМ і дітьми МАЙКОМ, ОЛЕНОЮ і МАРТОЮ
– ОЛЕНКА ДОЄЛ з мужем ДЖАНОМ і сином МАТЕЄМ
– БАРБАРА ҐАРНЕР з мужем ІЯНОМ
– ДОРОТА ПОЛОМІС з мужем ТЕДОМ
– МАЖЕНА ЛАШЕВСЬКА з мужем ВІЛІЯМОМ ФЕРҐУСОНОМ і доньками СОФІЄЮ і ЕМІЛІЄЮ
та ближча і дальша рідня.

Вічна Йому пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо, що в понеділок 15 вересня 2003 р. відійшла від нас у вічність наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

ВІРА САЛЕВИЧ

нар. 1 лютого 1932 р. у Дрогобичі (Галичина).

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у четвер, 18 вересня 2003 р. в українській католицькій церкві св. Миколая в Пассейку, Н.Дж., а відтак на цвинтарі „Crest Haven Memorial Park", Passaic Ave. & Allwood Road, Clifton NJ.

У смутку залишилися:

чоловік – ЗЕНОН
дочка – УЛЯНА ГАЙДАР з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ
син – АЛЕКСАНДЕР з дружиною КСЕНЕЮ
сестра – ГАЛИНА МИКИТА з чоловіком РОМАНОМ
брат – ОСИП НІМИЛОВИЧ з дружиною НАДЕЮ
внучка – АННА АЛЕКСАНДРА ВІРА САЛЕВИЧ
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді і Україні.

Вічна Її пам'ять!

Ділюся сумною вісткою, що з волі Всевишнього 20 серпня 2003 р. відійшов у вічність мій дорогий МУЖ

бл. п.

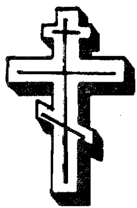
ВОЛОДИМИР БОЙКО

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 27 серпня 2003 р. із церкви Рождества Пречистої Діви Марії в Лос Анджелесі на цвинтар Форест Ловн у Ґлендале, Каліфорнія.

Залишені в глибокій печалі:

дружина – ОЛЬГА
донька – НАТАЛКА з мужем ДАҐЛЕС
син – РОМАН з дружиною КАРЕН
внуки – МИШЕЛ
– ДЖЕФРІ
правнучка – КЕЙЛА
та ближча і дальша родина в США і за океаном.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що
3 вересня 2003 р. упокоївся в Бозі
наш дорогий МУЖ і БАТЬКО

бл. п.

ОЛЕКСАНДЕР СКОП

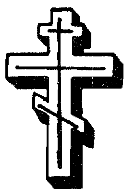
нар. 16 грудня 1927 р. в Немирові, Вінницька обл.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 8 серпня 2003 р. в церкві св. Покрови, Spring Valley, CA.

Залишилися в глибокому смутку:
дружина – СОФІЯ СКОП
доньки – ВІРА СКОП, НАДІЯ СКОП-ШЛІХТА
зять – ПЕТРО ШЛІХТА

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів просимо складати пожертви у пам'ять Покійного на:
Orphan's Aid Society, P.O. Box 630245, Little Neck, NY 14263,
Смолоскип, P.O. Box 8041, Bridgewater NJ 08807,
або на Фундацію ім. Багряного
811 S. Roosevelt Ave., Arlington Heights, IL 60005.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА В САН ДІЄҐО, КАЛІФ.
з невимовним жалем ділиться сумною вісткою, що
3 вересня 2003 р. на 76-му році життя відійшов у вічність

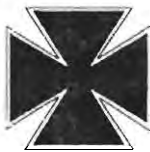
св. п.

ОЛЕКСАНДЕР СКОП

довголітній жертвенний та відданий голова православної громади
та голова загально-української громади в Сан Дієго.

Дружині та цілій родині Покійного висловлюємо
глибоке та щире співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА СТАНИЦІ БРАТСТВА КОЛИШНІХ ВОЯКІВ
1 УД-УНА в Нюарку
ділиться сумною вісткою з побратимами і громадянством,
що дня 12 вересня 2003 р. по короткій та тяжкій недузі
на 86-му році життя помер наш незабутній побратим,
член-прихильник Братства

бл. п.

АНТІН ФЕДЕНИШИН

підстаршина куреня „Соловейки" ДУН.

ПАНАХИДА відбулася у вівторок, 16 вересня 2003 р. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н.Дж.

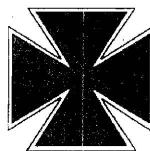
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в середу, 17 вересня 2003 р. о год. 10-ій ранку в церкві Івана Хрестителя в Нюарку, а опісля на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Опечаленій дружині Стефанії, дітям Марії з родиною, Романові і Оксані та ближчій і дальшій родині складаємо наше найщиріше співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА СТАНИЦІ В НЮАРКУ

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

По короткій недузі дня
12 вересня 2003 р. відійшов від нас
у вічність наш улюблений
МУЖ, ТАТО, ДІДО, ШВАҐЕР,
ВУЙКО і КУЗЕН

бл. п.

АНТІН ФЕДЕНИШИН

нар. 29 січня 1918 р. в селі Чехи, повіт Броди,
колишній старший десятник Легійону „Нахтігаль" (ДУН)

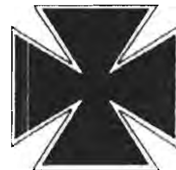
ПАРАСТАС відбувся 16 вересня 2003 р. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н.Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 17 вересня 2003 р. в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж., а відтак на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Залишені у глибокому смутку:
дружина – СТЕФАНІЯ
діти – МАРІЯ з чоловіком ДАВИДОМ
– ОКСАНА
– РОМАН
внук – ДАВИД АНГЕЛ
сестрінка – ЗЕНЯ КОВАЛЬЧУК з родиною
сестрінок – МИРОСЛАВ СКЛЕПКОВИЧ з родиною
швагерка – АННА ДОЛИНСЬКА з родиною
швагер – ОРЕСТ ФЕДАШ з родиною
родини – КАЗАНІВСЬКИХ, КАМІНСЬКИХ, ПРОЦИК, ПУНДІЙ, ВРУБЛЕВСЬКИХ, НЕЧВИД, ВОРОБЕЛЬСЬКИХ, КРИЧКОВСЬКИХ, ДОВГАНЮКІВ, ОСЦІСЛАВСЬКИХ, СЦЮР
та ближча і дальша родина та приятелі в Америці, Канаді і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів родина буде щиро вдячна за молитви і за датки
на монастир отців Студитів у Львові і „Броди-Лев".

З глибоким жалем і смутком повідомляємо всіх членів
Товариства Вояків в ЗСА і всю українську громаду, що в п'ятницю,
12 вересня 2003 р. відійшов від нас у вічність в Спрінгфілд, Н. Дж.
член Г.У. Т-ва Вояків УПА в ЗСА

сл. п.

АНТІН ФЕДЕНИШИН

нар. 29 січня 1918 р., село Чехи (тепер Лугове), пов. Броди.

Похований на упівській секції цвинтаря св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Дружині і всій родині
складаємо вислови глибокого співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

ГОЛОВНА УПРАВА Т-ВА ВОЯКІВ УПА
ім. ген.-хор. РОМАНА ШУХЕВИЧА-ТАРАСА ЧУПРИНКИ в ЗСА